

TRAVELLERS CLUB I STOCKHOLM

TRAVLARNYT

ÅRGÅNG 49, NUMMER 3 HÖSTEN 2006

KRÄFTSKIVA PÅ SKANSEN AKVARIET

På oafterhärlig skånska framför Staffan Widstrand sin garanterat egna snapsvisa

Ja, så var det dags igen för bröderna att samlas kring de havets små läckerheter som kallas kräftor. Numera är det tradition att vi samlas i Skansen-Akvariet, hos vår klubbkamrat vice ordföranden, **Jonas Wahlström**. I hans hägn – som han i sin tur hävdar att han hyr av "Halmtaksmaffian" (Skansen) - bänkade vi oss ånyo bland de mest underliga djur. Ja, jag syftar inte på klubbkamraterna,

om nu någon trodde det, utan på de besynnerliga varelser som Jonas visar upp för allmänheten mot pekuniär ersättning. Elektriska ålar, krokodiler, giftiga ormar, giftspindlar och annat rart och trevligt utgjorde inramningen och den fantasifulle kunde också tycka sig ana en haj eller en knorrhane med lite god vilja. Så vanliga fiskar som sik och guldfisk gjorde vi oss dock icke besvär att leta efter.

Denna afton var **Göran Gaestadius** vår klubbmästare då Claes Lindberger var på annat håll. Och han skötte uppgiften på ett förträffligt sätt sedan vår skattmästare Per-Olof Myrén skinnat kamraterna på avgiften för kvällens begivenheter.

En drink utomhus i den varma kvällen inledde och årets bål hade den egenheten i jämförelse med fjolårets att nästan alla - om man ville - kunde säga "ett svenskt kvistfritt kvastskäft" efter första smakprovet. I fjol fick man vara glad om man kunde säga sitt namn.

Efter det som ett fåtal uppfattade som sång vid fjolårets kräftskiva, hade avverkats, beslöt att det inför årets sjungande vid snapsarna skulle vara en tränad skara som tog vid. Till den ändan bestämdes att bröderna skulle övas i sångkonstens ädla exekverande i förväg, allt för att det skulle låta mer som

(Forts. på sidan 2)

Kulinarisk

Tryffelafton

Anders Backlund - Eric Danell

Läkarsällskapet

Klara Östra Kyrkog. 10

Tisdag den 7/11, 18:30

INNEHÅLL BL.A.

Gemmologiska irrfärder i Mongoliet	3
The golden road to Samarkand	7
Mannerheim 1906 - 2006	10
Fjälldrottning invigde fjordvärldsarv	11
Rovos Rail - The Pride of Africa	13
Travel to Syria, Jordan and Lebanon	19
Upplevelse och kulturreja till Indien	28
Rålambska turkiska tavlorna	36

Visst kommer kräftan från Haiti

VI HADE ETT
SÅNGHÄFTE
MED 97 OLIKA
SNAPSVISOR
ATT TILLGÅ!

Owe Sandin missar ogärna klubbens kräftskivor

Klubbens invalskommitté med Arne O. Olsson, Göran Lundberg och Anders Åberg passade på att gå igenom de medlemsansökningar som kommit in under sommaren.

sång denna gång.

Man kan inte säga att det initiativet ledde till något som ens med största välvilja kan kallas skönsång. Men sångglädjen var det inget fel på. Och vår skattmästare - alltmer lik Radar i MASH i sin förmåga att utföra icke uttryckta önskemål redan på ett tidigt stadium - hade sett till att vi hade ett sånghäfte med 97 olika snapsvisor att tillgå!

Kräftorna smakade förträffligt och snapsarna likaså. Att kräftskivan är ett populärt inslag kunde vi se på att det var alldeles fullsatt i Jonas' akvarium.

På kräftor med snaps och sång, beledsagade av historiebe-

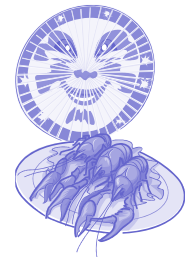
I travlarbröders lag smakar snapsen bäst

rättande av bland andra vår ordförande, Jan Mårtenson, följde kaffe med avec och allmänt samkväm.

Självt tyckte jag mycket om historien om mannen som varit på fest och hävdade att han inte mindes mycket av vad han varit med om, men det lilla han mindes hade han glömt.

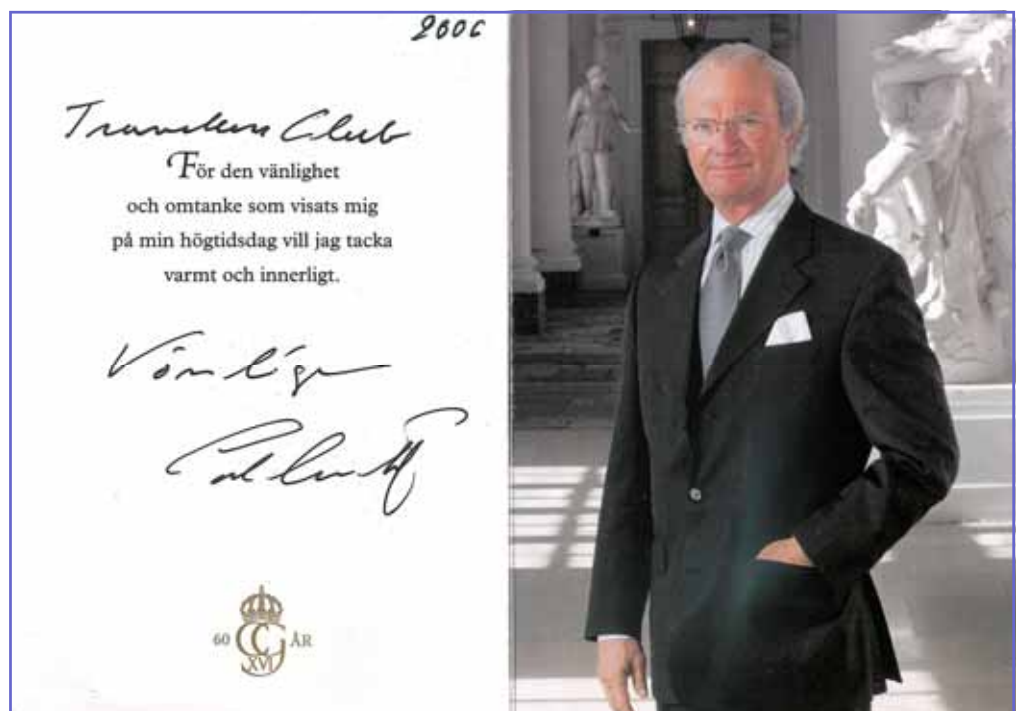
Men han var ju heller inte travlare.

Noterat av Clas Göran Carlsson

Claes Sjöberg, Peter Hanneberg och Åke Thambert njuter av kräftorna

TACK FRÅN VÅR 1:E HEDERSLEDAMOT

GEMMOLOGISKA IRRFÄRDER I MONGOLIET

Föredragshållaren på plats i Mongoliet

"Gemmologiska irrfärder i Mongoliet, stod det på programmet", med underrubriken "Från Gobi till Altai med fickorna fulla av diamanter", den första föredragsaftonen för hösten. Vår klubbkamrat **Olle Fjordgren** var kvällens föredragshållare.

Travlarbröderna fick höra ett medryckande, intressant och annorlunda föredrag, framfört med glimten i ögat hos föredragshållaren, som sin imponerande kunskap till trots hade distans till ämnet. Eller, varför inte, just därför?

Olle har en drygt tjugofem-årig karriär bakom sig som gemmolog. Han har haft annat för sig också både parallellt och som mellanspel, men det skulle leda för långt att gå in på det här, något som Olle inte heller

gjorde själv under sitt föredrag.

Låt mig bara nämna att Olle studerat oceanografi, kvartärgeologi, mineralogi, petrologi och lite annat, så får läsaren en uppfattning om hans kunskapsbredd. För att prova på teorierna i verkligheten arbetade Olle i Jemen, Eritrea, Egypten, Sudan och lite varstans i Afrika. Men som om inte det var nog har han också varit verksam i Peking, Kanton, London och Hongkong, för att ge ytterligare axplock. Listan går att göra mycket längre, men nu skulle det handla om Mongoliet och ädelstenar därifrån.

Ädelstenar har ju en magi kring sig och det var inte att ta fel på intresset hos den månghövdade lyssnarskaran. Hämtar man dem sedan ädelstenarna, inte ähörarna, i Mongoliet un-

der märkliga omständigheter och strapatser blir inte underhållningsvärdet mindre för lyssnaren när Olle Fjordgren berättar.

I korthet var det ett uppdrag som Senior Expert för FN-organet UNIDO som förde Olle till Mongoliet för att där hjälpa till att bygga upp landets ädelstensproduktion. Vi skriver skiftet 80-90-talet med vad det innebar av omställningar rent politiskt hos den mäktiga grannen Sovjetunionen, något som speglades i Mongoliet.

Men innan Olle mera detaljerat berättade om sitt liv i Mongoliet fick vi veta lite om gemmologi - läran om ädelstenar - och vilka egenskaper olika stenar har. Vad är en ädelsten? Hur många finns det?

Enkelt uttryckt kan man säga att en ädelsten är en vacker, beständig och sällsynt sten av mineral. Och det finns ungefär 450 stycken olika i världen! Men föredragshållaren chockerade den kunskapsstörstande publiken med att säga att Sverige är ett u-land när det gäller kunskaper kring ädelstenar. Som mest känner en svensk till fem stenar, förklarade Olle Fjordgren. Det fick många av oss att rannsaka våra njur(sten)ar.

Hårdheten är förstas viktiga hos en ädelsten, liksom skönheten. Den bör vidare vara en raritet. Som exempel på en sten som uppfyller de två första kriterierna nämnde Olle vår vanliga granit. Den är vacker och hård men inte sällsynt.

Man grupperar ädelstenar grovt så att de som är utan färg är diamanter, övriga är färgade. Att man sedan kan färga stenar är en annan sak.

Det finns fyra C-parametrar.

- Color – färg
- Clarity – renhet
- Carat – vikt
- Cut – slipning

Säkerhetskonsult **Olle Fjordgren** invaldes i Travellers Club 2005. Efter gymnasiet blev det studier i oceanografi, kvartärgeologi, mineralogi, petrologi och en massa andra -ologier innan tillfället kom att få flytta till Afrika där han arbetade som prospekteringsgeolog i Sudan, Egypten, Eritrea och Jemen.

Efter att ha varit mitt i en militärkupp i Port Sudan och mätt på upplevelser för denna gång började han läsa gemmologi i Kalifornien. "Ädelstenar är bättre än vanliga industrimineral, de är lättare att bära med sig hem från bushen och dessutom hänger de på snygga tjejer"

Det blev snabbt uppdrag i bl.a. Peking, Kanton, London och Hongkong. Under ett uppdrag i Pakistan så kom han i kontakt med Mujahedingerillan som ville sälja ädelstenar för att finansiera kriget mot rysarna. Olle tog chansen och tillbringade en tid i Pansheer-dalen mitt under brinnande krig för att köpa ädelstenar av gerillan.

I Sri Lanka som VD för landets största ädelstensföretag fick äran att sälja en enastående fin blå safir till Garrards i London för att användas i Lady Dianas förlovningsring.

1988 fick Olle ett uppdrag som för FN-organet UNIDO för att hjälpa Etiopien att bygga upp sin ädelstensproduktion. Detta följdes raskt av samma typ av uppdrag i Mongoliet.

Idag arbetar Olle som oberoende säkerhetsrådgivare och lever ett mycket lyckligt liv i Täby med Inger och två katter. Somrarna tillbringas på den gamla släktgården vid Gullmarsfjorden.

Ordförande Jan Mårtenson och invalsnämndens Curt Stjernlöf "minglar" i baren

Arne Weise och Curt Stjernlöf
roar sig i baren.

RÖDBLOMMIG-
HETEN GICK
FÖRSTÅS ATT
FÖRKLARA MED
KYLAN. NÄR
MAN TINAR UPP
SVÄLLER
ANSIKTET OCH
KINDERNA FÅR
HÄLSANS RÖDA
FÄRG.

Travlarbrodern James Johannesson med
gäst Anthony Chamberlain

Man bedömer också mineralerna/stenarna efter Mohrs hårdhetsskala som går från 1 – 10. Talk, gips, kalcit, flusspat, apatit, fältspat, kvarts, topas, korund och diamant är de som ingår, med diamanten som den hårdaste. De övrigas hårdhet är i ordningsföljd från den porösaste talk till korund. En carat är 0, 2 gram. Och varje carat i en diamant är värt sin vikt i guld, om uttrycket tillåts.

Olles bas var Ulanbaator med omnejd även om han reste runt flitigt i det som heter Mongoliet och 1921 blev den andra kommuniststaten efter Sovjet. När Olle kom till Mongoliet de första gångerna - han har varit där otaliga gånger - höll just glasnost på att göra sitt genombrott men stalinismen fanns fortfarande kvar i det mongoliska samhället.

Att det inte var något lyxliv fick vi klart för oss av bilder från de hotell Olle bebott. Som klippt ur gamla Intourists och Orbis broschyrer från annodazumal. Fallfärdiga ruckel med häglösheten inpyrd i vägarna.

Under sina framgångsrika "prospekteringar" fick Olle lära sig en lokal sed. Det finns monument lite här och där i naturen som avser att hedra andar av olika slag och när man når ett sådant ska man gå runt dessa tre gånger, en gång för gången tid, en gång för nutid och en gång för framtid. Detta får gärna kombineras med man tar några

Olle Fjordgren var inte den enda som kunde berätta historier, här får Lars Fredriksson Arne O. Olsson att "tappa hakan".

rejåla supar. Det senare av den fortsatta redogörelsen att döma något som mera verkar underställt det autonoma nervsystemet än vara en medveten handling.

En man som letar mineraler i Mongoliet får också lära sig att äta kamelkött, som faktiskt lär vara riktigt gott. Kamelen illustrerades med en bild av författaren ridandes på en vackert utsmyckad kamel. Se där, en ny variant av gående smörgäsbord, tänkte vi fäkunniga. Kamelens långa päls talade för att var det en vinterkamel. Men ingetdera bekräftades dock av föredrags-hällaren.

Att en man med Olle Fjordgrens personlighet skulle komma bra överens med lokalbefolkningen överraskar ingen. Men det kan ändå vara bra att gardera sig, så Olle tog med sig 250 brickor från KTH - där

hustrun arbetade - med Kungliga Tekniska Högskolans emblem och delade ut till nyvunna vänner. Det må förklara varför man än idag kan stöta på mongoler mitt ute i vildmarken, som glömt Sven Hedin, men som går omkring med kongressbrickor från vårt tekniska svenska lärosäte!

Härliga bilder ackompanjerade Olles föredrag och personerna på bilderna hade två drag som åtminstone fångade er referents intresse; dels var personerna väldigt rödblommiga, dels verkade damerna ha gått i genomsnitt tio ronders boxningssparring av de igenmurade ögonen att döma. För att inte tala om herrarna. Där handlade det mer om huvudmatchen i tungvikt i rollen - som förlorare.

Rödblommigheten gick förstås att förklara med kylan. När man tinar upp sväller ansiktet och kinderna får hälsans röda färg.

Möjligen spelar kosthållningen också in; vegetabilisk föda och vodka som genomgående dryck! Olle visade upp bilder där man drack vodka morgon, middag och kväll, som något alldeles naturligt. Och tillade att han aldrig sett någon berusad under tiden i Mongoliet. Inte ens den gång då byäldsten bad Olle fixa lite vodka från ambassaden till ett bröllop. Byäldsten ansåg att 250 liter räck-

En festklädd mongolisk jak.

En kväll med en sällsynt underhållande föredragshållare

te! Men så var det inte fråga om fler än drygt tvåhundra gäster heller...

Efter ett drygt dygn kom byåldsten tillbaka med bekymrad min och sa "Big problem, Mr Olle!"

Olle undrade deltagande vad som hänt. "No more vodka" sa den gamle bekymrat. Olle ordnade mer vodka och livet var åter inne i sin vardagslunk.

Alla vällovliga sociala insatser till trots var Olle där för att hjälpa Mongoliet med utvinningen av ädelstenar, och under två dagar ägde han faktiskt själv en inmutning. Fast sedan återtog staten den och så var den sagan all.

Vi fick en intressant inblick i hur diamanter bildas i vulkaner och det illustrerades med bilder från det natursköna Mongoliet. Ur askan i vulkanerna uppstår detta hårda material som är så hårt att endast kvinnohjärtan

Jan Mårtenson och Leif Forsberg i samtal med Per Taube

färgnyanser i diamanter!

Som exempel på en magnifik - men olycksbringande diamanternämnde Olle Fjordgren Hope-diamanten som finns i USA och också där bringat otur. Grisbukten, Kubakrisen, Nixon och Bush var några exempel som herr Fjordgren icke aktade för rov att ge rörande den olycka stenen för med sig. En sten med svensk anknytning - Aschbergs diamanter - nämndes också. Men denna tycks ha försvunnit till okänd ort. Koh-I-Noor finns däremot i England.

Varvat med all intressant information fick vi se bilder av bl.a. den plats där Djingis Kahn en gång slog upp sitt tält och där nu Olle och andra kunde beundra minnesmärken. Djingis Kahns tält lär ha varit av silver.

Ceremonier, sedvänjor och vardagsliv passerade också revy i Olles fina bilder och bland det mera iögonenfallande var munker som spelade trumpet iförda mössor som såg ut som gula tuppkamrar. Vi fick också en inblick i hur man bor i tält, på mongoliska, gir, eller på ryska, jura. En partyklädd jak var en fröjd för ögat liksom de sköna naturbilderna. Något överraskande var att man hade telefonledning ut från en liten stad, som Olle besökte, men att dessa sedan slutade där samhället slutade! Där kunde man tala om lokalsamtal - om ens det. Olle visade också ett exempel på ett lokalt NK och det såg ungefär lika välfyllt ut som ett gräsänklingskafferi dagen innan hust-run återkommer.

Däremot var det gott om vodka överallt, som antytts tidigare. För att underlätta så har man rivkapsel på flaskorna vilket innebär en icke föraktlig tidsvinst och att de inte går att återsluta. Men det är det ingen som har tänkt sig göra heller. Är flaskan öppen ska den tömmas. Eller som Olle sa: "Jag brukar kunna ta mig en jäkel eller två, men här kunde jag inte konkurrera!"

Landsfakta Mongoliet

Bügd Najramdach Mongol
Ard Uls
Mongoliet
Nationalitetsbeteckning: MN
Yta: 1,6 milj. km²
Folkmängd (2006): 2,6 milj. inv.
Huvudstad: Ulaanbaatar
Viktigaste språk: mongoliska
Statskick: republik
Statsöverhuvud: Nambarijn Enchbajar (president)
Regeringschef: Miyeegombo Enkhbold
BNP per capita (2005): 543 US dollar
Myntenhet: 1 tögrög - 100 möngö
Valutakod: MNT
Landsnummer (telefoni): 976
Internetdomännamn: mn
Tidsskillnad jämfört med Sverige: +7 till +9
Nationaldag: 11 juli (självständighetsdagen, 1921)

Källa NE

Thomas Lindeen och Claes Lindberg letar bland pengar och placeringskort

Kanske är det intressanta diskussionsämnen som Bertel Thomé letar i SvD?

OM MAN GÅR
LUGN, TALAR
LUGNT OCH
BÄR EN COLT
45 I LIVREM-
MEN BRUKAR
DET GÅ BRA.

Hälsningar skall skickas till
klubbens sekreterare

Anders Lindeen
Näckrosvägen 14
182 56 Danderyd

eller e-post

anders.lindeen@tella.com

Alternativt till TravlarNytt
enligt adress på baksidan.

Drickandet ledde till ransoning 1990. Då fick man "bara" ut en liter per person och vecka. Det var annat än dr Bratts motbok, minsann!

Vi fick se ett bildexempel på utvinning av diamanter ur marken. Det såg mest ut som man pumpade upp vatten ur en brunn, men det fungerade.

Olles insats var till stor glädje för mongolerna, för naturligtvis arbetade man hårt med projektet för att få fart på det. Och det var till glädje för Olle inte bara ur prospekteringssynpunkt. Han fick bl.a. jaga varg!

En dag anfölls byn där han bodde av vargar och då var det bara att ta bössan och försvara sig. Olle sköt tre vargar. Det är skottpengar på vargar i Mongoliet så Olle gick till byäldsten och visade upp bytet och fick två får per varg som belöning.

"Så det går väl en flock får någonsans i Mongoliet som är min", konstaterade Olle lakoniskt.

HÄLSNINGAR

✉ Vi kan tyvärr inte vara med på den föreslagna jubileumsresan men kan samtidigt varmt rekommendera de som har möjlighet att göra resan. Vi vecka och jag gjorde nästan exakt densamma för några år sedan och njöt i fulla drag. Färgerna, lukterna, människorna, de vackert klädda kvinnorna, kamelerna och oxarna mitt bland de mest spektakulära byggnaderna och övertrafikerade vägarna gör det hela till oförglömligt. Vi fick den gången korta av en del av planerade resmål eftersom den annars så tillmötesgående tjänstemannen på Indiska ambassaden i Madrid försäkrade oss att vi inte behövde visum eftersom vi var svenska medborgare. Trodde han ja!!! Vid ankomsten till Delhi var det spännande att se hur en hel flygplats tar del i hur man deporterar ett par svenskar utan visum. Efter många timmars manglan-

De verkar ha roligt. Lars G. Leijon och Olle Fjordgren

Det är naturligtvis inte alldeles ofarligt att leta diamanter, som Olle Fjordgren gjort, och än mindre är det ofarligt att ta med sig dem i fickan som han också gjort på sina resor.

"Om man går lugn, talar lugnt och bär en Colt 45 i livremmen brukar det gå bra", förklarade Olle.

Att Olle kom på god fot med befolkningen stod klart av alla bilder där de poserade tillsammans. Att han gav mongolerna en fin grundutbildning i hur

man letar diamanter framgick tydligt och att det blev ett intressant äventyr av hans ansträngningar i Mongoliet märktes genom det synnerligen travlarbetonade och intressanta föredrag han höll. Själv ansåg han att det aldrig hände något uppseendeveckande på hans resor.

Det är en sammanfattning så god som någon från en person som på ett okonstlat sätt fångat sina åhörer.

Noterat av Clas Göran Carlsson

de, med nyköpt returbiljett i förtid, lyckades vi få respit 48 timmar att "fixa" visum i Delhi. Att sedan få uppleva utrikesministern, EU-relationsansvarige och inrikesministeriet arbeta för högtryck i oändligt långsamma timmar på överbemannade kontor var i sig värt resan, och, samsalabim, fick vi visum "just in time". Det hela firades sedan med Passport Whiskey. Lev väl och vänliga hälsningar.

Anders Åhlberg i Madrid

✉ Tack för trevligt TravlarNytt. Läste om Tippu-Tip. Faktiskt andra artikeln om honom under senare år. Jag skrev litet om denna slavhandlare efter att i Oman träffat en anförvant (son-son-son tror jag) som livligt berättade om denna man. Själv var han ortopedkirurg och sjukhuschef på universitetskliniken i Oman dvs. långt från slavjagandet ehuru frispråkig i kretsen av bl.a. en afrikansk man

som säkert i sitt folks historia hade en och annan av Tipu-Tip bärgad förfader. Hälsningar!

Lars Rydén

(Forts. på sidan 12)

THE GOLDEN ROAD TO SAMARKAND

Även om jag med en travesti kan anses ha passerat mina "dancing days" i fråga om mera äventyrliga resor har jag i våras gjort en resa som något avviker från de seniorresor som vanligen förekommer i min åldersklass. I samband med resan hade jag några upplevelser som kanske vara av mera allmänt intresse.

Det hela har sin grund i att jag under hösten på Senioruniversitetet (en förträfflig institution för oss äldre som vill bättra på vår allmänbildning) deltog i en kurs om Sidenvägen, d.v.s. medeltidens stora handelsväg från Kina till Europa.

På senvintern såg jag i tidningen en annons om en gruppresa till Uzbekistan d.v.s. det land som innehåller de mest intressanta delarna av Sidenvägen. Självfallet var det de sägenomspunna Samarkand och Tasjkent med deras rika konstskatter som lockade.

För mig som alltid varit intresserad av politisk historia hade det dessutom varit särskilt intressant att läsa om Great Game, d.v.s. den kamp om vägarna till Indien som under 1800-talet pågick mellan England och Ryssland. Till detta kom att jag undrade över hur det i våra dagar var i dessa gamla kulturbygder. Jag visste att Uzbekistan 1924 blivit en sovjetrepublik som 1991 utropats som ett självständigt land. Vidare att landet hade en f.d. kom-

munistledare vid namn Islam Karimov som president på livstid. Mer visste jag inte.

För att öka mina kunskaper om mitt blivande resmål begav mig till det nya Anna Lindh Biblioteket som är knutet till bl.a. Utrikespolitiska Institutet. Där fick jag på någon minut en förteckning om nio sidor med förslag på lämplig lektyr om Uzbekistan. Den bok jag ansåg vara mest intressant befann sig för tillfället i Högkvarteret men man skaffade fram den på en dag. Det hela kostade ingenting och biblioteket är öppet för allmänheten.

Självfallet inköpte jag de av UI:s förträffliga småskrifter som berörde regionen. Jag kompletterade min reselitteratur med Lonely Planets resehandbok om Centralasien. Där fanns det en starkt restriktiv inställning till denna del av världen. Det märktes tydligt att den var skriven med amerikanska ögon.

Ur min litteratur inhämtade jag bl.a. att:

- Landet ytmässigt är ungefär lika stort som Sverige. Befolkningen brukar uppges vara c:a 25 miljoner men denna siffra anses av många vara alltför hög.
- Under Stalintiden inriktades Uzbekistans näringsliv på att i huvudsak fungera som Sovjets bomullsleverantör. Detta hade katastrofala kon-

sekvenser för landets långsiktiga ekonomi med bl. svåra korruptionsskandaler som följd. Än värre var det emellertid på miljöns område. Bomullsproduktion är mycket vattenkrävande. Stora bevattningsprojekt måste genomföras med katastrofala följder för bl. a. Aralsjön. Denna sjö, som en gång i tiden var världens fjärde största insjö, har på 30 år halverats. Många experter tror att sjön på sikt kommer att bli helt uttorkad.

- Uzbekistan är rikt på naturtillgångar, allehanda mineraler och inte minst naturgas. T.o.m. uran lär finnas. Ryssland är den främste handelspartnern. (Enligt uppgift lär många ha varit emot att man bröt den gamla unionen med Ryssland inom det forna Sovjet).
- Även med Kina är det ett omfattande handelsarbete.
- Med västländerna är emellertid handelsutbytet mycket begränsat. I kontakterna västerut uppstår det icke sällan diskussioner om de mänskliga rättigheterna och demokratins arbetsformer. Det är icke några diskussionsämnen som är populära hos de uzbekiska makthavarna. Intressant är dock att notera att ett koreanskt bilmärke har en fabrik i Uzbekistan. Bilparken ser därför ganska hygglig ut.

Efter planbyte i Moskva kom vi till Tasjkent mitt i natten. I Lonely Planet hade jag läst att man vid ankomsten borde vara beredd på det mesta. För vår del inskränkte det sig till att man begärde att vi i två ex skulle fylla i utförliga inresedeclarationer blanketter utformade på ryska. Jag var varnad för att utnyttja den tjänst som främmande personer kunde erbjuda. Icke sällan påstods det sluta med att "hjälparen" begärde ett icke försumbart antal dollar för

Artikelförfattaren F.d. Landshövdning **Sven Johansson** invaldes i Travellers Club 1995. *Ekonomie hedersdoktor. Jur. kand. Rest på samtliga världslidar.*

FÖR ATT ÖKA
MINA KUNSKAPER
OM MITT
BLIVANDE RESMÅL
BEGAV MIG TILL
DET NYA ANNA
LINDH
BIBLIOTEKET SOM
ÄR KNUTET TILL
BL.A.
UTRIKESPOLITISKA
INSTITUTET.

Fältherren **Timur Lenk** är Uzbekistans nationalhjärte.

Guiden Anuar som gärna citerade partiprogrammet.

JAG HADE
T.O.M. PROVAT
MÖJLIGHETERNA
ATT MED HJÄLP
AV BADLAKAN
BÄDDA I
BADKARET FÖR
ATT DÄR SKAPA
MIG EN
SOVPLATS.

Författaren på väg till Samarkand.

att lämna tillbaka passet. Efter viss palaver tilläts vi emellertid att komma in i landet.

Hotellen var som regel av hög standard, flera f.d. Sheraton. En märklig sak var läsen. I Bukhara råkade jag ut för ett missöde som i efterhand kan synas något trivialt men som var ganska obehagligt medan det pågick. Efter en heldag i 35-40 graders hetta tog jag mig en dusch. När jag vid 17-tiden gick in i badrummet gick dörren i baklås. Jag hade enkelrum varför ingen hörde mina skrik och bankningar. Vid 20-tiden började man sakna mig och reseledaren knackade på min ytterdörr. Så småningom lyckades man få upp badrumsdörren. Själv hade jag då så smått börjat inställa mig på att övernatta där och vänta på den ordinarie städningen följande dag. Jag hade t.o.m. provat möjligheterna att med hjälp av badlakan bädda i badkaret för att där skapa mig en sovplats.

Varje hotell hade västerländsk TV. IT-servicen fungerade bra. Telefonerna var emellertid en sak för sig. Ringde man från rummet började debiteringen i samma ögonblick som telefonen ringde hos mottagaren. Enligt ett meddelande som låg på nattduksbordet berodde det märkliga debiteringssystemet på "the unique regulations of the monopolistic Telephone Office of Uzbekistan", onekligen ett anmärkningsvärt påpekande i ett land med en mycket hårt styrd stats ekonomi. Från receptionen kunde man emellertid ringa direkt hem till Sverige utan något krångel. Priset var ungefär 50 kronor per effektiv minut.

Måltiderna åt vi växelvis på det egna hotellet och "ute på stan". Maten var som regel av hög kvalitet om måhända något enahanda. Några gånger kombinerades måltiderna med uppvisningar av de skickliga uzbekiska danserskorna. Till vår förvåning fanns det i detta muslimska land god tillgång på alkohol. Flera av de lokala vinerna var av hygglig

Telephone Information

Please do not hesitate to contact our front office personnel for your assistance for all services.

Reception and Information 3102

Room Service: 3105

Please note the following dialling instructions when using your room phone. Prices are calculated with each beginning minute, and, per the unique regulations of the monopolistic Telephone Office of Uzbekistan, are already charged after 20 seconds of dialling, even without receiving a connection!!!! Please do not hold longer than this time, redial, or charges for you will occur!!

Hotellens telefonanvisningar

kvalitet. För ett par dollar kunde man få sig ett rejält glas med vodka.

Några hälsoproblem hörde jag inte talas om. Det var nog väl eftersom jag vid ett besök hos vaccinationscentralen före avresan fått ett dokument där det konstateras att sjukvården vid mitt resmål inte sällan är av tveksam standard. Själv brukar jag vid resor till fjärran länder följa rådet från min vän infektionsdoktorn att varje morgon profylaktiskt ta en halv tablett av infektionsmedicinen Lexinor, så även denna gång!

Uzbekistans förhållande till islam verkade komplicerat. Det finns gott om moskéer och minareter. Slöjförbud har införts för en del år sedan. Tydligt märktes att myndigheterna, liksom exempelvis kollegorna i Ryssland, är på sin vakt mot religös extremism

Vår resa var inriktad på att studera Uzbekistans rika konstskatter med Tasjkent, Samarkand och Bukhara som våra viktigaste resmål. Intressant var att se hur landets kulturarv har utnyttjats för att bygga upp en nationell identitet. Först en bit in på 1900-talet i samband med att man 1924 bildade sovjetrepubliken Uzbekistan, uppstod en statsbildning i modern bemärkelse. Snart kunde man konstatera att landet i stort sett saknade en egen historia. På något sätt bestämde man sig för att

göra krigaren Timur Lenk till centralperson i landets historia. Timur Lenk levde på 1300-talet och härskade över det sista stora imperiet i Centralasien. Samarkand var ett glansfullt centrum i detta jättelika välde. Av många uppfattades Samarkand som världens huvudstad.

Att man verkligen vill lyfta fram Timur Lenk märkte man bl.a. på det otal statyer som står överallt. Själv lekte jag med tanken att vi på samma sätt skulle låta Gustaf Wasa dominera vår historia. (Jag bortser från det faktum att vi firar den 6 juni bl.a. som minne av Gustaf Wasas kröningsdag).

Att beskriva alla våra skönhetsupplevelser behövs det en helt annan konsthistorisk kompetens än jag besitter. För mig var utan tvivel Registankomplexet i Samarkand den starkaste upplevelsen. Kring ett gigantiskt torg, tyvärr med höga trappor utan ledstänger, ligger ett antal praktfulla mausoleer och andra minnesmärken. Här finns också ett stort antal maddraser, d.v.s. gamla tiders koranskolor. I våra dagar förknippas ju dessa inrättningar ofta med terroristverksamhet av allehanda slag. I Registan förekom emellertid i flertalet av madraserna konstantverk av yppersta slag.

Priserna i Uzbekistan var generellt sett låga. För 100 dollar kunde man exempelvis få

många sidenschalar av hög kvalitet! Den uzbekiska valutan heter cym, varav 1000 motsvarar en dollar. När man växlade in 100 dollar fick men en flera centimeter tjock bunt med cym som självfallet inte gick att få ner i en vanlig plånbok. Vid växlingskontoret påstod man att vi skulle få växla tillbaka den överblivna, lokala valutan. Tyvärr visade det sig att detta enbart var fagert tal, något som våra lokala guider genom en kraftigt förhöjd dricks hade stor glädje av.

Uzbekistan beskrivs ofta som en av världens hårdaste diktaturer. För en tid sedan var det i riksdagen en diskussion om bristen på mänskliga rättigheter, där likställdes Vitryssland och Uzbekistan. I våras hade tidskriften Tempus en förteckning på världens tio mest slutna länder och där fanns också Uzbekistan. Strax efter hemkomsten kunde vi i världspressen läsa hur man uppmärksammade årsdagen av de kravaller som den 13 maj 2005 ägt rum i Andijan - en stad i östra delen av Uzbekistan. Oroligheterna som troligen hade en etnisk bakgrund uppges ha medfört att flera hundra miste livet. Under försommaren har det i England utkommit en bok "Murder in Samarkand". Den är skriven av förre brittiske ambassadören i Uzbekistan Craig Murray som 2004 förlorade sin post eftersom han av Foreign Office ansågs vara alltför kritisk mot uzbekernas sätt att hantera de mänskliga rättigheterna. En film i detta ärende lär vara planerad till 2008. Bortsett från en del trasel vid in- och utresan märkte vi

inte mycket av regimen. Självfallet beror det på att det var ytterligt få uzbekier vi kom i kontakt med. På officiella platser fanns det ofta ett porträtt av presidenten Karimov. Uniformerad polis såg man inte så ofta. Desto flera civilklädda fanns det troligen.

Ett märkligt förhållande var den lokale guiden. Han var mycket trevlig och servicevillig. Hans kunskaper om Alexander den Store, Timur Lenk, Djingis Khan m.fl. var stora och han var en skicklig föreläsare. Fick han frågor om den aktuella situationen i Uzbekistan blev han dock som regel ganska fåordig. Några gånger föredrog han "för att undvika missförstånd" att direkt citera partiprogrammet. Många andra turister mötte vi inte. Själv såg jag bara ett par amerikaner, nog så lätt att förstå! Enligt guiden har landet en turistkapacitet på cirka 30000, där hotellen uppgavs vara flaskhalsen.

Hemresan blev en ganska tuff övning. Vi lämnade hotellet omkr. kl. 22:30 (svensk tid). På flygplatsen var det en del strul. Ett par av medresenärerna, dock inte jag, blev av någon outgrundlig anledning avkrävd en särskild avgift om 100-tals dollar för att få bagaget med sig. Efter diverse protester och

just när planet skulle starta betalade våra vänner. Begäran om kvitto ville tullarna inte lyssna på utan pengarna försvann direkt ner i uniformsfickorna. Att det inte är ovanligt med kriminella myndighetspersoner i denna del av världen framgår bl.a. av att det i Lonely Planet finns ett särskilt kapitel "Crooked Officials" med råd om hur man uppträder i dylika situationer.

I Moskva fick vi vänta sex timmar för vidareflygningen till Stockholm. Terminalen där vi hamnade var inte vidare gästvänlig. Tillgången på sittplatser utanför gaten var begränsad. Många av rätterna på restaurangens matsedel fanns inte. Vid min rundvandring fann jag i en undanskymd kiosk en amerikansk dagstidning. Man begärde till min förvåning betalning i rubel. Mina dollar och euros godtog inte. Så småningom enade vi oss om betalning med kreditkort.

Strax före kl.15 landade vi på Arlanda, tyvärr vid den bedrövlige F-piren som ju är något av en skandal för Arlanda. Passpolisen ägnade de vid här laget tämligen utschasede turisterna från Uzbekistan en förströdd uppmärksamhet. Man koncentrerade sig helt på en grupp ytterst elegant yngre damer med mongoliskt utseende.

Inte sällan ställs frågan om man utan tvingande skäl bör resa till en diktatur. Själv svarar jag obetingat ja på den frågan. Turism är också ett sätt att föra folken närmare varandra. När dessutom landet har så stora skönhetsvärden som Uzbekistan blir jaet än mer självklart.

Text & Foto Sven Johansson

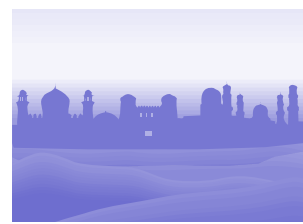
Landsfakta Uzbekistan

Özbekiston Respublikasy
Uzbekistan
Nationalitetsbeteckning: UZ
Yta: 447 400 km²
Folkmängd (2006): 26,2 milj. inv.
Huvudstad: Tasjkent
Viktigaste språk: uzbekiska
Statskick: republik
Statsöverhuvud: Islam Karimov (president)
Regeringschef: Sjavkat Mirzija-jev
BNP per capita (2005): 361 US dollar
Myntenhet: 1 sum - 100 teen
Valutakod: UZS
Landsnummer (telefoni): 998
Internetdomännamn: uz
Tidsskillnad jämfört med Sverige: +4
Nationaldag: 1 september (självständighetsdagen, 1991)

Källa NE

Författaren överlämnar presenter till en uzbekisk värdfamilj.

1906 fick Mannerheim order att infinna sig på generalstaben i Petersburg. Där väntade ett överraskande specialuppdrag; han skulle organisera en omfattande expedition till häst genom Centralasien!

Uppgiften gick ut på att rekognoscera de i Ryssland föga kända och till stor del obebodda trakterna bortom gränsen till kinesiska Turkestan och Nordkina. Uppdraget var att samla såväl militärt som statistiskt material, att justera och komplettera vägkartor, att undersöka om reformrörelsen i Kina lett till resultat av betydelse. Mannerheim skulle färdas från ryska Turkestan ända till Kinas huvudstad, genom kinesiska Turkestan (Sinkiang) över Tien-shanbergens kedja till Iliområdet och vidare till Gobiöknen och det egentliga Kinas centrala provinser till Peking. I sin helhet beräknades expeditionen ta två år.

Mannerheim läste på i tillgänglig litteratur om de trakter han skulle besöka. Även i övrigt förberedde han sig minutiöst. Det slog honom att han också kunde få tillfälle att samla in material av vetenskapligt intresse under expeditionen. På så sätt skulle ju kunskapen inte bara öka ur militär synpunkt utan även ur en etnografisk aspekt liksom när det gällde formminnen. Det var väl heller inte alldeles olämpligt att expeditionen kunde kallas vetenskaplig vid behov.

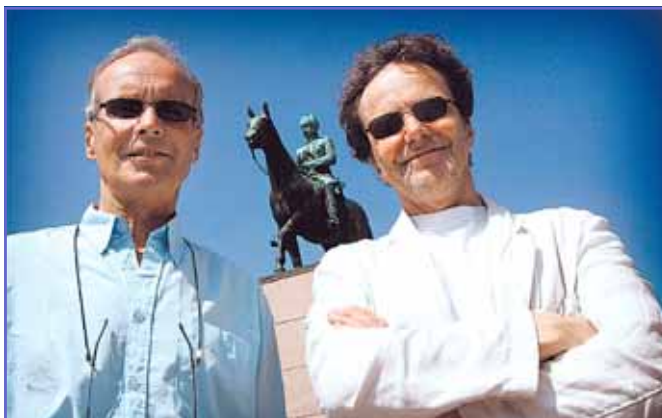
Gustaf Mannerheim förkovrade sig i fotokonsten för att kunna dokumentera det han såg under färden. Han reste med ett finskt pass, alldeles i sin ordning förstås trots hans engagemang i tsaren krigsmakt, eftersom han onekligen var finländare, eller finlandsvensk för att vara korrekt.

MANNERHEIM 1906 - 2006

Den svenska travlarbrodern **Folke Persson** hade någonstans stött på uppgifter om ett reseprojekt som egentligen startade redan den 26 juli, det var nämligen då som vi hoppade ombord på flyget till vår egentliga startort som är Kirgistan och där den urgamla staden Osh. Vad vi (**Tony Ilmoni** och **Kristian Nyman**) har föresatt oss att göra är att rida genom Asien i Marskalk Mannerheims "hovspår" exakt hundra år efter det han gjorde det.

Det var skönt att äntligen komma iväg efter som det känns som oändliga förberedel-

Kristian Nyman och Tony Ilmoni

ser på alla möjliga fronter. För att ge en liten smakbit kan jag nämna, att till exempel möjligheten att få röra sig i de trakter vi borde rida igenom inte började öppna sig förrän kommandören för Finlands försvarsmakt skickade ett brev till motsvarande person i Kina gällande vår expedition och ändå är det inte ännu klart, så vi får väl se hur det går. För övrigt har förberedelserna omfattat utrustning för hästarna och oss, veterinära och medicinala kunskaper och grejor, transportfrågor etc. Vår önskan att skaffa hästarna i Kirgistan och rida hela vägen med dem, gick i stöpet med Kinas veterinära bestämmelser. Nu hyr vi hästar i Kirgistan och byter vid gränsen till kinesiska hästar med vilka vi avslutar vår första etapp i Kashgar den väst-

ligaste staden i Kina som även är en av gamla sidenvägen huvudknutpunkter.

Syftet med vår resa är att försöka få en uppfattning om den omfattande upptäckts- och rekognoseringsresan som Mannerheim gjorde i Asien för hundra år sedan. Avsikten är att genomföra samma rutt till häst med i stort sett samma bemaning som då. Detta erbjuder ett utmärkt tillfälle att konkret

Det är också intressant att närmare få bekanta sig med och jämföra den sociala aspekten t.ex. nomadernas livsstil, hur lokalförvaltningen och administrationen fungerar.

Även missionsverksamhetens omfång är av intresse, i likhet med familjens, kvinnornas och barnens situation i dagens Kina. Och allt detta pejlade gentemot Mannerheims observationer.

Resan kommer att resultera i ett filmdokument i fyra delar, i en radioprogramserie, en bok och ett stort antal fotografier som en jämförelse mellan nu och då.

Precis som Mannerheim startar vi i Osh i Kirgisien för att därifrån rida mot Kashgar (Kashi) i Kina. Efter det följer vi i stort Sidenvägen norr om Taklamakan öken mot Aksu. Därefter bär det av i riktning nordväst mot Urumchi, sedan österut till Turpan (Turfan) och Hami. Efter det rider vi i sydostlig riktning mot Langzhou. Och ännu vidare österut till gula floden (Huang He) till Zengzhou för att där åter vända norrut mot Peking.

Kristian Nyman

FJÄLLDROTTNINGEN INVIGDE FJORDVÄRLDSARVET

Finns det något vackrare på jorden än detta?

Travlarbrodern, författaren och fotografen **Peter Hanneberg** var inbjuden att delta i den kungliga invigningen av Norges första naturvärldsarv.

Dronning Sonja av Norge slår ut med armarna, som ville hon säga: "Finns det något vackrare på hela jorden än detta?"

Inom sig nickar publiken och hela klungan av journalister, alla håller med. Bakom drottningen öppnar sig nämligen en av Europas kungligaste vyer – Geirangerfjorden! En fotostudio med en suveränare bakgrund för en drottning är nog svår att hitta.

Vi har klättrat i tre kvart från

fjorden upp till ödegården Skagesflå. Så även Sonja, som är känd som en ivrig fjällvandrare. Platsen passar nog henne bra med tanke på att hon och kung Harald bjöd in ett trettiotal kungligheter till Skagesflå för att fira sitt silverbröllop.

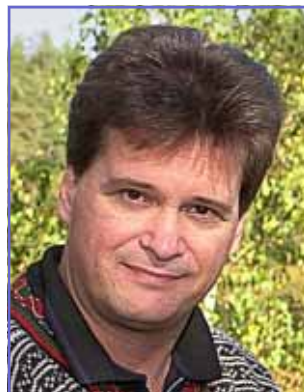
Några meter bakom henne sjunker naturen undan, djupnar och formar ett naturskönt, tredimensionellt sagan-om-ringenlandskap. Nedanför de snögarnerade fjällkammarna stupar gröna väggar 1400 meter ned i fjordens blågröna vatten. Utför en av tvärbranterna på andra sidan faller fem parallella slöjor av smältvatten. Tillsammans

med ett par rännilar blir de sju till antalet, vilket gett dem namnet Sju systrar.

På en klippphylla till höger om fallen balanserar en övergiven fjällgård. Det berättas att familjen som levde där band rep runt midjorna på sina barn så de inte skulle försvinna över kanten när de lekte ute. Geirangerfjorden kan sägas vara ikonbilden i världen för ett fjordlandskap, tack vare sin oslagbara naturskönhet och superba form. Till den estetiska upplevelsen kommer de övergivna fjordfarmerna som tillför ett kulturhistoriskt värde.

"Inför det här paradiset tvingas man motvilligt inse att vi svenskar begick ett stort misstag 1905", säger jag bekymrat till Helen Brønnøy, Norges miljöminister, som också är med på utflykten.

Hon ler uppskattande åt mitt något omskrivna sätt att komplimentera deras pampiga natur. Men jag har en diffus känsla av otack – att varken miljöministern, majestätet eller representerarna för landets media, turism och näringsliv, ej heller en enda av de hundratals övriga deltagarna på denna utflykt, alls betraktar det som ett misstag.

Artikelförfattaren **Peter Hanneberg** invaldes i Travellers Club 1988 som medlem #1000. Författare, miljö- och resejournalist, fotograf. Chefredaktör 1990-2002. Skrivit böcker om bl.a. världsarv, ekoturism, älvar, fjällen och Seychellerna. Mottagit WWFs utmärkelse Årets Pandabok tre gånger. Reser på samtliga världsdelar. Travellers Clubs Jubileumsstipendium "Jorden i Din hand" 1986. Föredragshållare vid årshögtiden 2002.

Nationalencyklopedin

Världsarvskonventionen, *Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage*, oftast kallad *World Heritage Convention*, internationell överenskommelse om skydd för världens kultur- och naturarv, antagen av UNESCO:s generalförsamling i Paris 1972. Sverige anslöt sig till konventionen 1984. V. syftar till att uppmärksamma kultur- och naturobjekt av betydelse för hela mänskligheten för att få till stånd ett verksamt lagskydd för dessa och skapa garantier för att världsarvsobjekten värdas så att de kan överlämnas till kommande generationer. De f.n. (2006) 182 stater som har undertecknat V. åtar sig att för all framtid skydda, levandegöra och överlämna till kommande generationer sitt nationella kultur- och naturarv som är av sådant betydande värde att deras skydd är en angelägenhet för mänskligheten. Staterna erkänner att ett sådant arv utgör ett världsarv för vars skydd det internationella samfundet som helhet har skyldighet att samarbeta. Medlemsstaterna åtar sig vidare att inte vidta åtgärder som direkt eller indirekt kan skada andra staters kultur- eller

(Forts. på sidan 12)

Nationalencyklopedin

naturarv.

V. har etablerat en mellanstatlig kommitté, Världsarvskommittén, som upprättar en lista över vad som förklaras vara världens kultur- och naturarv, Världsarvslistan. Staterna föreslår själva vilka minnesmärken som skall föras upp på listan. I Sverige är det regeringen som lämnar ansökan till UNESCO på förslag av Riksantikvarieämbetet när det gäller kulturobjekt och av Naturvårdsverket när det gäller naturobjekt.

Kulturarvet indelas i tre huvudgrupper. Till minnesmärken räknas arkitektoniska verk, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner, grottbostäder samt flera företeelser tillsammans som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt. Grupper av byggnader kan vara grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som p.g.a. sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt. Miljöer och kulturlandskap är verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, estetisk, etnologisk eller antropologisk synpunkt.

Som naturarv betraktar V.: naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk eller vetenskaplig synpunkt; geologiska och andra naturformationer och klart avgränsade områden som utgör vistelsemiljö (habitat) för hotade djur- och växtarter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkter; naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller p.g.a. sin naturskönhet.

År 2006 innefattade Världsarvslistan 830 objekt i 138 länder, varav 644 är kulturobjekt, 162 är naturobjekt och 24 innehåller såväl natur- som kulturvärden. Många av objekten på Världsarvslistan är platser som varit kända mål för resenärer sedan århundraden.

Källa NE

Ser de inte till och med litet nöjda ut?

Det är den 12 juni 2006, knappt ett år efter att två av Vestlandets fjordar utsågs till naturvärldsarv av FN-organet Unesco. Världsarvet döptes till "West Norwegian Fjords Geirangerfjord & Nærøyfjord". Idag är dagen för den officiella invigningen med avtäckning av bronsplattan, detta blygsamma "monument" som ska informera framtidens besökare om världsarvets tillblivelse.

Den andra plattan avtäckts längre söderut i byn Bakka vid Nærøyfjorden under en liknande utflykt. Aurlandsfjorden och Nærøyfjorden är sydliga fjordar till Sognefjorden. Bägge ingår i den sydliga delen av det nya världsarvet, medan den ovan beskrivna Geirangerfjorden med omgivning ligger drygt tio mil längre norrut.

I Flåm längst inne i Aurlandsfjorden drar vi på oss äventyrsöverallerna efter en övernattnings på Fretheim Hotel. För övrigt ett fint gammalt ställe från 1870, vars vitmalade trä lyser upp hamnen. Bredvid slutar också Flåmsbana, den spektakulära järnvägen som ringlar sig två mil och 864 meter i höjded, delvis inne i fjället.

Inbyttade i överallerna sätter vi oss tidigt i ottan i ett par stora zodiaker med plats för ett

femtontal personer vardera, inklusive miljöministern, och rivstartar mot Nærøyfjorden. Ett effektivt och spännande färdstätt som ökar i popularitet i upplevelseturismens tidevarv. Höglytt men väldigt roligt. Vi vandrar sedan en timme längs en fjordnära led till Bakka, dit drottning Sonja anländer vid lunchtid för invigningen.

Hon kommer stävande i kungahusets yacht "Norge" och led-sagas till bryggan i en vitglänsande, mycket vacker, täckt motorbåt. NORGE var norska folkets present till kung Haakon VII året 1947. Kung Olav tog över yachten efter sin far år 1957. Den sköts om och besättes av norska flottan, vars kadetter står på rad i fören när kungligheterna ska landstiga.

En vacker skapelse och en ståtlig uppvisning som de närvarande norska folksamlingarna

var påtagligt stolta över. Detta besök, som jag hade förmånen att kunna göra i samband med världsarvsinvigningen, fick även mitt svenska hjärta att svälla å våra grannars vägnar - av nationell stolthet och av uppskattning över att slippa höra någon misantrop ur någon republikansk förening gnälla ur jantelagen.

Den kungliga närvaron var i utmärkt nivå med såväl de naturgeografiska värdena (geologin och terrängformerna) som de sceniska värdena (naturskönheten). Det vill säga de två kriterier som avgjorde FN:s beslut att upphöja dessa magnifika landskap till världsarvsstatus. Jag kan inte annat än tillägga att dessa två fjordar, Geiranger och Nærøy, är synnerligen besöksvärda platser för varje travlare.

Text & Foto Peter Hanneberg

HÄLSNINGAR

(Forts. från sidan 6)

☒ Bästa Travlarbröder, blåsiga polarhälsningar från den ödsligt belägna ön Jan Mayen. Efter 2 dygn och 500 Nm segling nådde vi hit från Färöarna. Vi mötte 5 fenvalar och några flasknosdelfiner på vägen. Väl framme fick vi se den imponerande Beerenberg-vulkanen, 2300 meter hög och skogsbelädd. Vi ses i höst

Fred Goldberg.

☒ Från Shanghai for vi till Wuhan, vidare med båt på Yangtse floden genom de fem slussarna i de tre klyftornas damm, som just är färdigbyggd. Världens största! Imponerande! Naturscenerierna oförglömliga. Bästa hälsningar

Jacob Faxé & Leif H. Hjärre.

☒ Med hälsning till alla bröder från ett ängande varmt Kyoto. Vi besöker staden som deltagare i 2006 års IUPAC (International Union for Pure and Applied Chemistry). Någon

sightseeing har vi inte hunnit med ännu, dock.

Anders Backlund & Lars Bohlin.

☒ Jag blev glatt överraskad när jag öppnade posten efter hemkomst från Azorerna och fann ett gratulationsdiplom till min födelsedag. Stort tack!! Jag vilar emellertid inte på lagrarna utan far vidare i morgon på uppdrag runt station Nord på Grönland. Hälsningar

Magnus Elander

(Forts. på sidan 37)

ROVOS RAIL - THE PRIDE OF AFRICA

Rovos Rail startades 1989 av Rohan Vos, en sann järnvägsfantast, som fortfarande vinkar av och tar emot alla passagerarna på tåget.

Första gången som jag hörde talas om Rovos Rail var när någon föreslog Rohan Vos som talare vid klubbens årshögtid, men sedan föll det i glömska. Men så inför ett förestående besök i Kapstaden, så slog det mig att man kanske skulle prova på det som många säger är "The most luxurious train in the world", en 48 timmars tågresor från Pretoria till Kapstaden.

Alla vagnarna är från 1900-talet, men har byggts om och renoverats till högsta standard. Varje vagn innehåller 2-3 luftkonditionerade sviter där varje svit har eget badrum med toalett och dusch eller bad. Tåget i sin helhet inleds med loket, följt av en generatorvagn som försörjer hela tåget med elektricitet. Därefter kommer en personalvagn, följt av, i vårt fall, sex stycken passagerarvagnar. I mitten av tåget finns en salongsvagn med soffor och fätöljer, samt två restaurangvagnar, med en köksvagn i mitten. Sedan följer ytterligare sex vagnar med sviter och i slutet ytterligare en salongsvagn och slutligen en utiksvagn som i slutet har en balkong varifrån man kan beskåda landskapet. D.v.s. totalt 20 vagnar för 50 passagerare. Tå-

Rovos Rails station i Capital Park, Pretoria

get kör i lagom far sällan över 60 km/tim och ofta får man vänta på mötande tåg då långa sträckor är enkelspåriga.

"The Pride of Africa" startar från sin egen station i Pretoria belägen i Capital Park. En gång i tiden var detta en järnvägsverkstad för de Sydafrikanska Järnvägarna, och innan detta var det platsen där ångloken "eldades upp" på morgonen. Fortfarande finns rören för att fylla på vatten i loken. Rohan Vos "hittade" denna station för några år sedan, helt förfallen och övervuxen. Idag är området helt restaurerat med en ståndsmässig järnvägsstation endast för Rovos Rail.

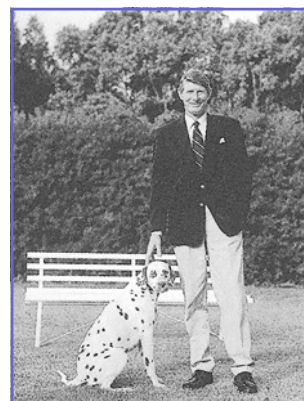
Rovos Rail har ett antal ånglok, men problem med att få leveranser av kol och vatten efter järnvägen samt miljöhänsyn har

gjort att man numera även använder diesel- och ellokomotiv. Dock sker alltid avgång från och ankomst till Pretoria med ånglok.

När du kommer till stationen i Capital Park blir du mött vid bilen och bagaget tas om hand och dyker senare upp i din svit. I stationens lounge bjuds på en lättare förtäring och klockan 15:30 ljuder ångvisslan och det är dags att kliva ombord på tåget.

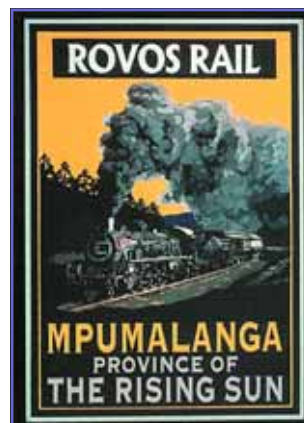
Det är inte för inte som man får en viss Agatha Christie känsla, och börjar fundera på vem som kan vara mördare. Kanske ett uppslag för vår ordförande Jan Mårtensson som säkert kan åstadkomma något spännande i en Homan tappning. Te/kaffe och kaka serveras i salongsvagnarna när vi lämnar stationen.

När "The Pride of Africa" lämnar Pretoria klättrar tåget efter hand långsamt österut mot Johannesburg, den största staden i Afrika söder om Sahara. Före 1886 visar kartor över det område där dagens Johannesburg utbreder sig endast som buskklädda höjdryggar med några mindre vattendrag. När så guld hittades detta år uppstod snabbt en pulserande tältstad som växte till en gränsstad - senare ett dynamiskt ekonomiskt och finansiellt centrum.

Mr. Rohan Vos

DET ÄR
INTE FÖR
INTE SOM
MAN FÅR EN
VISS
AGATHA
CHRISTIE
KÄNSLA

DISCOVERED MAY 1871 BY: RICHARD JACKSON
 AREA AT SURFACE 27ha
 PERIMETER 192 km
 AXIS NORTH & SOUTH 580m
 AXIS EAST & WEST 600m
 SURF TO TOP OF HARD ROCK 104m
 WORKING CEASED JULY 1908
 RE - OPENED IN MAY 1961
 WORKING CEASED DEC. 1990

De Beers Mine går ner till 800 m

En av restaurangvagnarna

DeLuxe Suite

Ett av de större gruvhål i Kimberley som nu är vattenfyllt. De två högarna till vänster är återvinning av gamla slagghögar för att finna industriamanter

Guldfyndigheten visade sig vara en nära nog outtömlig guldfyndighet. Från dess upptäckt i början av 1886 visade sig den 120 km i en svag båg från Benon till Krugerdorp Witwatersrandfyndigheten snart vara unik. Guldhaltan är alltsedan begynnelsen låg men mängden malm synes gränslös. Dessa två faktorer har varit bestämmande för gruvbrytning i Afrika. Ingen enskild kan hantera detta, endast gruvbolag som förenar många stora aktieägare kan anskaffa ett så stort kapital att man lyckas bryta och bearbeta de enorma kvantiteter malm varur man till slut kan få fram de små kvantiteter guld som kan utvinna. Gruvornas slagghögar vittnar också om den skala i vilken gruvbrytningen skett genom åren. Vissa försvinner nu efterhand när man i en förnyad process med moderna metoder ur "slaggen" kan utvinna små kvantiteter guld som inte äldre teknik förmådde extrahera. Många av de förmögenheter som skapade i Kimberley investerades i de nya gruvbolagen.

De djupaste gruvorna i världen 4,7 km under markytan finns i Sydafrika. Sönderdelningen och den vidare bearbetningen av malmen är ena halvan av ekvationen. Den andra är själva brytningen under svåra förhållanden flera kilometer ner med utnyttjande av billig arbetskraft. Denna utgörs av ett stort antal fysiskt lämpliga män från hela södra Afrika, särskilt Moçambique.

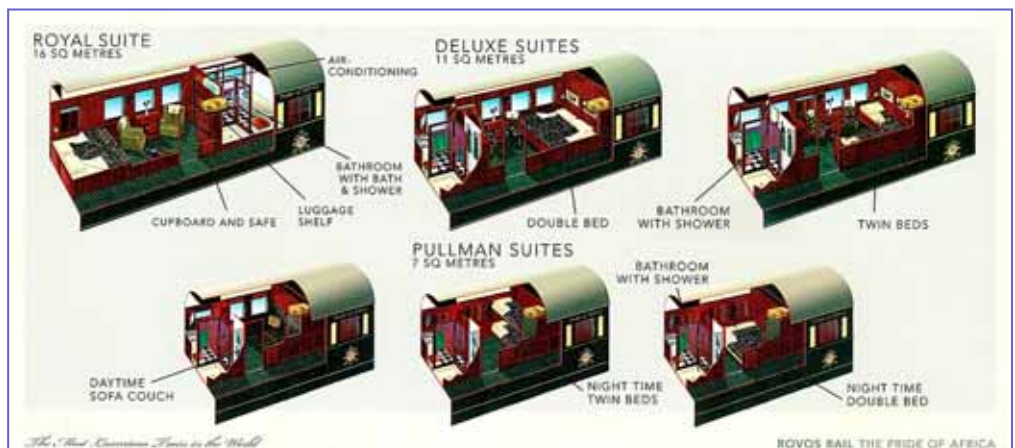
Samtidigt som tåget lämnar "The Golden City" i riktning mot Vaalfloden ljuder gånggängen genom tåget och middagen serveras i de två restaurangvagnarna Inte bara är maten och miljön av högsta klass, tågets vinkällare visar upp det bästa som Sydafrika har att erbjuda. Efter en kaffe med *avec* i någon av loungevagnarna är sedan dags att dra sig tillbaka till sin svit, och låta ljudet från rälsskarvarna vaggas en till söms.

Från 07:00 serveras frukosten i restaurangvagnarna och vid halv tio närmare vi oss Kimberley. Precis innan Kimberley

passerar vi en delvis uttorkad sjö som nu blivit hem för 25000 flamingos. Redan på långt avstånd syns der rosa fältet och tåget passerar alldeles i närheten utan att störa fåglarna.

I Kimberley stannar vi vid en av de bäst bevarade viktorska stationerna i Sydafrika. Som en produkt av 1870-talet, järnvägens främsta tidevarv, minner en svunnen epoks tidstypiska, fint arbetade järnsmiderier och glasinfattningar ovanför plattformarna.

Med upptäckten av guld 1886 samt Rhodes och De Beers konsolidering i diamanthandeln 1888 ebbade välståndet ut från Kimberley för att aldrig återkomma. Alltjämt är det en charmerande stad som på många sätt genom åren behållit sin karaktär tack var närvaron av De Beers, världens största företag specialiserade på diamanthandel. De Beers Consolidated Mines har fortfarande sitt huvudkontor på Stockdale Street i Kimberley. Varje år samlas direktörer och aktieägare i värl-

dens äldsta monopol från sina hem i New York, Zürich, Hong Kong, Amsterdam och andra platser på jorden för att närvara vid företagets årliga bolagsstämma.

I Kimberley väntar två bussar på stationen för att visa oss staden. Denna gång kan vi inte besöka "The Big Hole" vilket renoveras för att på ett bättre sätt motsvara turisternas förväntningar. Big Hole är nu inte det största, det finns flera större i Kimberley, men det är världens största av människan utförd utgrävning. För de andra hälen har maskiner använts.

Dessa förbluffande utgrävningar var en gång platsen för ett litet berg där man påträffade den diamantförande "blå stenen" eller Kimberleymalmen. Bokstavligt tusentals gruvrätter utstakades och markerades här när blivande grubarbetare från världens alla hörnsökte sig hit för att hoppas kunna skapa sig en förmögenhet. Miljontals ton malm förflyttades när de som bröt fortsatte sitt letande flera hundra meter ner under jordytan.

Mycket få av dessa tidiga gruvbrytare hade någon aning om hur diamanter bildades. Diamant skapades för omkring 53 miljoner år sedan, ungefär 200 km under jordytan, inne i jordmantelns ofattbara tryck och hetta, Kolet kristalliserades och

I Kimberley finns en av de bäst bevarade viktorska stationerna i Sydafrika.

förvandlades till diamant, den hårdaste substans vi känner till.

Kimberley ligger på botten av den förhistoriska Karoo-sjön. Under årmiljoner maldes vulkaniskt material ner och deponerades som slam på sjöbotten, efterhand skapades vad geologerna benämner Karoo-systemet. Vulkanisk aktivitet överhuvudtaget är ofta förbunden med ökad tyngd från stigande vatten i sjöar eller hav och den därunder inte sällan tunnare jordskorpan. Karoo-sjöns botten bågande under tyngden av vattenmassorna, jordskorpan bröts och skapade en spricka genom vilken magma bröt fram i ett vulkaniskt "rör". Denna process fortsätter i vår tid ännu i Uganda där Ruwenzoribergen alltjämt är vulkaniskt aktiva. Detta är i sin tur en funktion av det tryck vattenmassorna i de stora sjöar-

na i Centralafrika utövar i anslutning till den spricka i jordskorpan som löper genom Afrika - den afrikanska förkastningsbranten, "The Rift Valley".

Men hur blev De Beer inblandade i diamanthandeln? De Beer ägde marken i Kimberley och inkasserade hyra från alla gruvbrytare. Redan tidigt insågs behovet av en mer reglerad marknad, och företagets De Beer Mining Company bildades med de enskilda gruvbrytarna som aktieägare. När sedan detta företag 1888 förvärvade Barnato Diamond Mining Company, så var diamanthandeln konsoliderad och har sedan dess helt kontrollerats av De Beers. Som kuriosum kan nämnas att Barney Barnato vid försäljningen av företaget erhöll den största (beloppsmässigt) check som någonsin skrivits. Detta illustrerar de enorma förmögenheter som skapades i Kimberley, och som sedan utgjorde grunden för utvecklingen av guldbrytningen i Johannesburg.

Idag sker ingen traditionell gruvbrytning i Kimberley. I stället går man nu igenom de gamla slagghögarna och letar efter industridiamanter som tidigare ansågs värdelösa, samtidigt som man fyller igen de gamla hälen.

Efter en två timmars rundtur i Kimberley återvänder vi till stationen, där vi på perrongen möts med ett svalkande glas

De nio stegen i diamantslipning

Kassaskåpet hos De Beers Mining Corp där alla diamanter förvarades innan de i poster bjöds ut på marknaden.

Den största check som skrivits 5 338 650 pund år 1889

Precis innan Kimberley passeras en delvis uttorkad sjö som nu är boplats för upp till 25 000 flamingos.

Efter utflykten i Kimberley möts vi med ett glas champagne på perrongen.

champagne. När vi sedan intar lunchen i restaurangvagnen lämnar vi "The Diamond City" och fortsätter söderut mot De Aar. Den förändrade vegetationen är ett tecken på det allt torrare landskap vi möter när tåget närmar sig hjärtat av Karoo.

Karoo som både är högt beläget med sina 1220 m över havet och exceptionellt torrt skänkte lindring under den viktorianska tiden för tuberkulosjuka. Tåget går här fram över den afrikanska höjdryggen, en bergskedja som sträcker ända upp till Etiopien med en medelhöjd av 1200 m.

De stora hjordarna av antilopen "springbock" som fanns här för 150 år sedan har ersatts av får som är ett av de få djur som kan överleva på de låga buskar och rissnår som är den typiska vegetationen i Karoo.

Springbocken "Antidorcas

En bosättning på Karoo

Hela Matjiesfontein är som ett museum

Marsupialis", förflyttade sig en gång i tiden i hjordar som kunde uppgå till 40000 djur, en syn Livingstone upplevde. Han skrev följande. "Det kan antas att de kommer att försvara sin plats trots den fortlöpande avskjutningen med eldhandvapen." Hur fel hade han inte. Det är idag sällsynt att se en springbock i vilt tillstånd utanför reservatens eller viltvårdarnas hägn.

En sömnig stad några timmars färd från De Aar är av speciellt intresse för den som känner till

Så här bekvämt sitter man i salongsvagnar och studerar landskapet

bekvämligheten och komforten i internationell flygtrafik till Victoria West. En gång var detta ett blomstrande centrum som fyllde funktionen som bränslepåfyllningsplats för alla Imperial Airways flygningar från London till Kapstaden. Staden har därefter återgått till sin ursprungliga

lantliga karaktär. Med dagens resmöjligheter finns det anledning att nämna att resan tog hela 10 dagar på 1940-talet då flygning var begränsad till dagtid. Passagerare och besättning övernattade - sista nattstoppet var just i Victoria West.

I den afrikanska skymningen fortsätter tåget sin färd över The Karoo, som beskådas med en Gin & Tonic i utkiksvagnen. Strax före åtta hörs gånggången som är signalen på att middagen är serverad och vi påbörjar vår vandring genom sex vagnar för att nå restaurangvagnen, med ett snabbt stopp för ombyte till slips och kavaj, som herrar förväntas bära vid middagen.

Nästa morgon erbjuds den som vill röra på sig att efter frukost stiga av tåget och ta en promenad på 5 km till den lilla staden Matjiesfontein. Det är

Tågets vinkällare innehåller mycket av det bästa som Sydafrika kan erbjuda

Ett autentiskt viktorianskt järnvägssamhälle har blivit perfekt bevarat i Matjiesfontein.

bara några plusgrader när vi stiger av tåget och vi har fortfarande ett ökenklimat. Den som vill spara sina krafter till något väsentligare kan titta på sina medpassagerare från restaurangvagnen.

För hundra år sedan var Matjiesfontein en by i vilken Logan uppförde ett litet värdshus för förfriskningar för hungriga och törstiga resenärer på "Cape Government Railways". Fortfarande lever och bor här en av Logans ättlingar, majoren Burst.

Ett autentiskt viktorskt järnvägssamhälle har blivit perfekt bevarat i Matjiesfontein. Legenderna vet att berätta att spöket av en särad brittisk "Tommy" från boerkriget ibland gör besök här. Det intagande gamla värdshuset är uppkallat efter den starkt beryktade brittiske imperialisten lord Milner. Efter en lång lärotid under lord Cromer, brittiskt ombud i Kairo, utnämndes Milner 1898 till hög befullmäktigad i Sydafrika av dåvarande kolonialministern, Joe Chamberlain. Det var han som framhävde i att Paul Krüger, den gamla Transvaalrepublikens president, skulle låta utvidga rösträtten där alla skattebetalande utlänningar om det bött i Transvaal mer än 12 år. Krüger vägrade blankt att dela sin republik med andra - en attityd som ledde till en krigsförklaring som grund för de an-

Över Karoo är det långa raka enkelspåriga sträckor

grepp varigenom boerkriget inleddes 1899.

Efter att ha strövat runt i Matjiesfontein hörs tågets ångvissa, och tåget behöver avgå något tidigare än planerat då vi måste bereda plats för ett annat tåg på den enkelspåriga sträckan. Vi lämnar nu Karoo och närmar oss Hexbergen samtidigt som lunchen serveras. Hexbergen är gränsen mellan Karoo's ökenlandskap och den frodiga Kapprovinsen. Efter att ha passerat 4 tunnlar, där den längsta är 13 km, kommer vi till floden Hex' dalgång och dess vinodlingar samt den första platan.

Gamla fina hus i kap-holländsk stil är utspridda i vingårdarnas broderade lapptäckan och utgör en säregen påminnelse om Amsterdams husbebyggelse. Många av de första ny-

byggarna kom från Holland och vintertid är de vackra bergstopparna runt dalen klädda i snö. Tåget fortsätter nedåt och styr mot Paarl i hjärtat av vindstruket.

Nära Kapstaden har vegetationen en grön skiftning av vinterregnen i Västra Kapprovinsen med dess Medelhavsklimat. Under vintern faller vinbuskarna löven och blottar sina knotiga stammar och grenar. Några månader senare, när våren övergår till sommar, bär odlingarna rikliga mängder av vinklasar. Några av de bästa vinerna i världen görs av druvor från dessa produktiva vingårdar.

Kapstaden som är internationellt känd genom Taffelbergets majestätiska skönhet är Sydafrikas "Mother City". Det var här de tidigaste europeiska landstigningarna skedde och de första vita bosättningarna upprättades i södra Afrika. Det raffinerade samspelet mellan hav och berg som karaktäriserar hela Kap-halvön med Goda Hoppsudden rörde den oförskräckte upptäcktsresanden Sir Francis Drake så till den grad att han uttalade att detta var "den vackraste udden hela världen kring". Varje besökare måste stämma in i denna beskrivning.

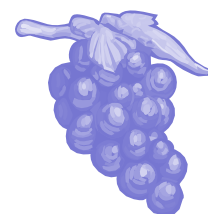
Det var här, under det tusenmeterhög Taffelbergets sandstensfasad, som Holländska Ostindiska Kompaniet upprättade en förnödenhetsstation 1652 för att försörja skeppen på

Här är det långt till de flesta platser

Matjiesfontein består av stationen och en gata som här direkt övergår till en stig.

När vi närmar Hexbergen ändras naturen och vårregnen gör att det blommar rikligt

I Matjiesfonteins stationshus finns ett museum som innehåller det mesta, bl.a. dessa minnen från boerkriget.

På andra sidan Hexbergen börjar kapprovinsens vingårdar.

rutten till och från Kryddöarna i Ostindien.

Så har vi kommit till resan mål, där resan har varit den stora upplevelsen och kan varmt rekommenderas till andra. Rovos Rail trafikerar även Kapstaden-Victoriafallen, någon gång per år ända till Dar es-Salaam. För 2008 kommer man att ha två turer med kombinationen tåg och flyg från Kapstaden till Kairo. Restiden är 35 dagar och biljettpriset US\$ 22000.

Text & foto Per-Olof Myrén

När solen börjar gå ner närmar vi oss Kapstaden med Taffelberget.

Korrespondenslära

Med rötter i antiken utvecklades under renässansen föreställningar om analogier mellan andligt och kroppsligt och mellan olika delar av skapelsen. En huvudtanke var att människan som mikrokosmos korresponderade med universum som makrokosmos. Man fann analogier mellan de fyra elementen och de fyra temperamenten liksom mellan himlakroppar och psykiska företeelser. Solen svarade mot hjärtat hos människan men också mot metallen guld och affekten kärlek, och samma symbol, cirkeln med mittpunkt, användes för allsammans. En korrespondens bestod mellan naturen som Guds bok och mänsklig skrift och mellan Gud som konstnär och människan som efterbildare av Guds skapelse. En stor del av korrespondensläran var allmänt tankegods och utgjorde en rik källa för diktarnas bildspråk. Men i esoteriska kretsar ledde korrespondensläran till vittgående spekulation. Den förbinds främst med Emanuel Swedenborg, som med utgångspunkt såväl i de gamla föreställningarna som i den moderna filosofins (Malebranches) teori om förhållandet mellan själsligt och kroppsligt utvecklade en lära om motsvarigheter mellan det andliga och det naturliga, där grunden utgörs av analogin mellan ljuset, förståndet och den gudomliga visheten. Tyska romantiker förde, delvis inspirerade av Swedenborg, idéerna vidare. Korrespondensläran blev en viktig del av Baudelaire's och symbolismens poetik med dess tankar om analogier mellan själen och landskapet och mellan olika sinnesområden. Även hos många moderna diktare ser man spår av en mer eller mindre fast korrespondenslära. (NE)

SWEDENBORG I SAN FRANCISCO

Kaere travellerbroedre, Dorthie og jeg opholder os i Californien i en maanedstid og sender vore bedste hilsner fra San Francisco.

Blandt mange andre sevaerdigheder her har vi lidt tilfældigt fundet og set den Swedenborgske Kirke, der ligger smukt højt oppe i Pacific Heights-kvarteret, paa hjoerntet af Washington og Lyon Street.

Kirken er bygget i 1895 af arkitekterne Bernhard Maybeck, A. Page Brown og A. C. Schweinfurth og er udsmykket af kunstnerne Bruce Porter og William Keith. Den ligger i en fin have med smukke traer og har ogsaa en floej, hvori der holdes moeder, koncerter og soendagsskole.

For de af mine travellerbroedre der, ligesom jeg, ikke skulle kende meget til Sweden-

borg, kan det resumeres at Emanuel Swedenborg var foedt i 1688 i Stockholm, og var soen af en senere biskop i Skara. Han doede i London i 1772 og ligger begravet i Upsala domkirke. Swedenborg var universelt interesseret og beskaeftigede sig ikke alene med videnskaber som filosofi, psykologi, matematik, geologi, metallurgi, mineralogi, botanik, kemi, zoologi, astronomi, aeronautisk teknologi og oekonomi, men ogsaa med haandvaerk som instrumentmageri, linselibning, urmageri og bogbinderi. Han var sprogligt højt begavet og beherskede 9 tungemaal. Han publicerede den foerste svenske algebra og skrev boeger - poesi og biografier - og komponerede. En gruppe professorer fra Stanford University har bygget et sindrigt dataprogram for at se, om computeren kunne beregne IQ for historiens stoerste taenkere. Testen pegede paa tre titaner som delte foerstepladsen: John Stuart Mill, Goethe og Swedenborg med en IQ, der blev maalt til noget over 200.

Da Swedenborg var 56 aar gammel blev han grebet af det spiritueller og skabte en ny religions filosofi, hvor droemme, syn og helbredelse spiller en rolle, men hvor ideen om at "vaere nyttig" ogsaa er et centralt punkt. Der blev stiftet en kirke "The New Jerusalem

Church" i London i 1787, med bl.a. digteren William Blake som medstifter. Filosofer som Ralph Waldo Emerson og mange forfattere gennem det 18. og 19. aarhundrede var paa-virkede af Swedenborgs tanker, f.eks. Honore de Balzac og Edgar Allan Poe. Goethe siges at have fundet inspiration i Swedenborgs vaerk "Himmel og Helvede".

Der findes knapt 40 Swedenborgske kirker i USA og ca 12 oplysnings og uddannelsescentre. 8 kirker i Canada. I USA antages det, at der er ca 6000 medlemmer. Paa verdensplan ca. 60.000

Det er tankevaekkende for en bankmand som undertegnede, der naar jeg besøgte de store byer altid var downtown i kontorbygninger, nu at gaa paa nye opdagelse i samme verdensbyer og finde helt andre elementer af historie og kultur.

Hjertelige hilsner og paa gensyn fra en travellerbroeder

Ole Kryger og hans Viv

TRAVEL TO SYRIA, JORDAN AND LEBANON

Under 2000-talet har jag årligen gjort omfattande resor i främst Kina och Centralasien, men även i Sydostasien. Efter varje resa har jag skrivit en reserapport på svenska samt en på engelska till mina utomnordiska vänner. De sista resorna har det bara blivit en rapport på engelska. Jag ber om överseende för det.

A few years ago I sat next to an Englishman on a flight from Athens to London. He worked at the British Embassy in Athens and was married to a Greek woman. He told me about the travels they had made around the Eastern Mediterranean. Of all the countries, he said, Syria has most to offer, when it came to historic sites and culture. Since then Syria has been at the top of the list of places (together with quite a few others), I have wanted to visit.

Through the winter my wife Ellen and my sister Margareta were working on a joint exhibition, which opened on 25 March. Ellen's pots and Margareta's silk weavings go very well together. Since I call myself a "potter's technical assistant", it was not possible for me to leave before the exhibition, but on 27 March I was on a plane heading for Aleppo in Northern Syria.

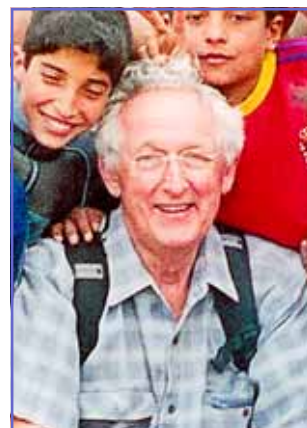
Syria and Mesopotamia (present day Iraq) is called the

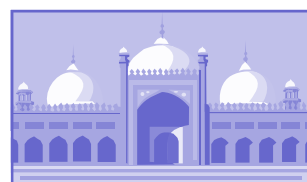
cradle of mankind and the beginning of our culture. Among others the Greeks and the Romans had a great influence. Alexander the Great conquered these lands in 333 BC and in 64 BC the region became a Roman province. When the Roman Empire split in two in the fourth century AD - the Roman west and the Byzantine (today Istanbul) east - the Byzantine period started with a strong

Christian influence. This ended with the coming of Islam in 636 AD. Since then Islam has dominated the area apart from a period of around 200 years, 1100 to 1300 AD, when the Crusaders in the name of Jesus looted and killed thousands and thousands of people. (In today's language they might have been called terrorists and fundamentalists?).

All over Syria and in neighbouring Jordan and Lebanon there are lots of archaeological sites and ruined cities. The most stunning ruins are from the Roman times, but also from the Greek and not least churches and cathedrals from the Byzantine period. Many sites have been excavated and partly restored, but there is still enough to discover and work on for many future generations. Some of the destruction is a result of wars, but much due to many severe earthquakes during the last 2000 years.

Direktör Gösta Wetterlind invaldes i Travellers Club 2005. 25 år i Svenska Philips, bl.a. VD för Philips Bilradio, Dux Radio & TV samt Philips Communication Systems. Under 50- och 60-talet bosatt bl.a. 1,5 år i Japan, 1 år Sydamerika, flera år USA, perioder i olika europeiska länder samt 2 resor jorden runt - USA, Asien, Afrika, Europa - Resor 2000: Haiti, Nepal, Tibet, stora delar av Kina. 2001: Xinjiang och norra Kina. 2003: Pakistan, Xinjiang, Kirgizistan, Uzbekistan. 2004: Jordan runt- USA, Nya Zeeland, Australien, Vietnam, Kambodja, Thailand. 2005: Bhutan och Burma. Tycker om att resa enkelt och billigt, ensam med ryggsäck.

I moskén

Gränd i Aleppo.

Landsfakta Syrien

al-Jumhūrīya al-‘Arabīya as-Sūrīya

Arabrepubliken Syrien

Nationalitetsbeteckning: SY

Yta: 185 180 km²

Folkmängd (2006): 19,5 milj. inv.

Huvudstad: Damaskus

Viktigaste språk: arabiska

Statskick: republik

Statsöverhuvud: Bashar al-Asad (president)

Regeringschef: Muhammed Naji al-Otari

BNP per capita (2005): 1 282 US dollar

Myntenhet: 1 pund = 100 piaster

Valutakod: SYP

Landsnummer (telefoni): 963

Internetdomännamn: sy

Tidsskillnad jämfört med

Sverige: +1

Nationaldag: 17 april (självtändighetsdagen, 1946)

Källa NE

Minibusschaufför i östra Syrien

Aleppo, where I arrived and Damascus, which I later visited, are called the oldest cities in the world. Not that they are older than some of the so called dead cities, but they are the oldest continually lived in cities, and in Aleppo I actually saw parts of a buildings dating back 3500 years. Both cities have fascinating souqs (bazaars) in the old towns with mosques, churches and synagogues from a time when religions lived side by side in these countries.

I spent 4 weeks in mainly Syria but also a week in Jordan and 3 days in Lebanon. I travelled mostly in minibuses and a few times in regular busses and so called service taxis. That is 30 to 40 years old American cars, which, when they have filled up with 5 passengers, go between Damascus, Amman and Beirut. The minibuses are mostly old Toyotas for - in Europe - maximum 10 passengers. In the Middle East you can get in 15 (my record was 18) plus suitcases, backpacks, bags, etc. - once even a TV set!

From Aleppo I travelled along the Euphrates to the Iraq border, visiting 1500 to 5000 years old sites. (If you have a map over the Middle East and are interested, you can follow.) Then back to Deir ez Zor, via Palmyra to Damascus. From there to Amman in Jordan and down to Petra and a fascinating desert called Wadi Rum on the Saudi border, from where I returned to Damascus and on to Beirut, along the Mediterranean coast back into Syria, to Aleppo and home to Sweden.

During all these weeks I never felt unsafe or insecure. People are so friendly and helpful wherever you go, in cities or in the country. "Where are you from? Sweden. Welcome to Syria!" Everywhere you are offered a cup of tea or some bread or fruit. When travelling in a bus, people ask you where you are going and when you get to the destination, they help you find a

Beduinfamilj i norra Syrien

taxi or your way to the hotel or the next connection. They cannot understand why we in the West do not like them. They are very critical and bitter of our leaders and our aggressive politics but not of us as Swedes, Brits, French or Americans.

The old Aleppo souq, with its narrow, covered streets and its thousands of small stalls and shops, is fascinating. Due to the war and the misinformation about the safety in the countries bordering Iraq, tourism is at a low. Therefore all salesmen see in you a much longed for prey. I spent two afternoons strolling around in the souq. At one point I met a very nice young man, who wanted to talk to me and show me around. There was no doubt what he was after and true enough, suddenly we stood outside his and his family's very nice shop. His cousin was inside and I was offered tea

and we sat talking for a half hour. I told them I had not yet had a chance to have a hammam, which is a Turkish bath, and the cousin, whose name was Samer, offered to take me to the best one, which was not far away.

Later in the afternoon I returned to the shop and together with Samer went to the hammam. On the way I asked him if he had a girlfriend. No, he said, "You know, for me girls smell like fish and taste like omelette, but men smell like rose and taste like honey". For a second, it felt like having walked into a brick wall. However my question resulted in a very interesting discussion and he told me openly how it was to be gay in a country where officially homosexuality does not exist. His family had no idea of his situation, and it was impossible for him to tell them. In their mind, he told

Hamman i Aleppo

Rester efter St. Simons pelare i Qala'at Samaan från 400-talet.

me, they were only occupied with finding the right girl for him to marry.

Exactly 90 years ago, in 1916 and during World War One, my great uncle, Sven Hedin, floated on a raft on the river Euphrates all the way from the Turkish border to Babylon and Baghdad, mapping the river as he went along. Having read about that in his book "*Baghdad, Babylon, Nineveh*" I was interested to travel along the same part of the Euphrates through Syria. I spent a night in Deir ez Zor, where I met a group of students in a park, asking me questions about politics, religion, why I travelled alone, what I thought of Syria, what I thought of the war in Iraq, why the West doesn't like Syria and also giving me their ideas on many questions. Wherever you travel in these countries, you are approached by young people, many with good English and keen to practice their English, trying to find out what we think in the west. Most foreigners travel in groups but a lonely traveller, like me, is much easier to approach and start up a discussion with. That, I find, is one of many advantages of travelling alone.

The next morning I went south, almost down to the Iraq border. The drivers of the, mostly packed minibuses drive like mad. Their foot on the accelerator is as firm as their hand on the horn. Especially in the

villages. They never slow down for people or animals, only for potholes, and then very suddenly. After almost two hours I was let off at the side road leading up to Mari. I had to walk a bit to the gate, where I paid the entrance fee. Mari is a 5000 year old ruin of a huge mud castle, partly excavated, which lies under ground with a large plastic roof over it. The weather was not good. It was cold and very windy with sand in the air, and as I approached the ruin, it started to rain. I was glad for the roof as I walked around in this grey-brown atmosphere with mud walls, which once - 5000 years ago - had been a large and important castle with kings, soldiers, slaves, servants and ordinary people. Not another soul around. Mari is off track and tourists, these days, are almost nonexistent outside Damascus, Aleppo, Palmyra and a few other places in the western part of the country.

On the way back from Mari I stopped at another interesting site, Dura Europos, an extensive, largely Hellenistic/Roman fortress city, situated on the edge of the desert 90 meters above the Euphrates. Early settlements date back almost 3000 years. After the Romans integrated Dura Europos into their defence system, it was famous for its reputed religious tolerance with a church, synagogue and other Greek, Roman and Mesopotamian temples side by

side. The synagogue has been moved brick by brick to the National Museum in Damascus. It dates back to the second century and its interior is covered from floor to ceiling with colourful frescoes. The reason, it is so well preserved, is, that it lay buried under the sand for centuries until its discovery in the 1930s. If ever you visit Damascus, which I hope you will, don't miss seeing the synagogue and the rest of the most interesting National Museum!

When I left the city and passed through the old city wall the wind had increased to a small sand storm. I passed by a bus and a large group of school-children on an outing with their teachers. They all gathered around me bombarding me with questions in a very limited, but quite understandable English. I stayed with them at least an hour, sharing their fruits, sweets, tea and bread and having a very good time discussing and trying to answer their many questions. One of the teachers spoke fluent English and was most helpful in the contact with these keen and fun kids. This was at a time, when one of the topics was the caricatures of Mohammed, which had occurred in a Danish news paper. A boy of about 9 asked me "Don't you think Denmark is a terrible country?" "No", I said, "but why do you say that?" "Because they have made very bad pictures of our Prophet Mohammed!" Well, of course I had to agree to that. It is very bad to insult and hurt other peoples beliefs.

Many think that freedom of speech is holy. Most of us agree that fundamentalism is dangerous, whether it is religious, political or in any other form. During the discussions about the Mohammed caricatures I read of the "fundamentalism of the freedom of speech". I guess that means the freedom to say anything, whatever the effect on other people, regardless how many you insult or hurt. In

Siesta hos rottinghandlaren i Aleppo Souq

MOST FOREIGNERS TRAVEL IN GROUPS BUT A LONELY TRAVELLER, LIKE ME, IS MUCH EASIER TO APPROACH AND START UP A DISCUSSION WITH. THAT, I FIND, IS ONE OF MANY ADVANTAGES OF TRAVELLING ALONE.

I en av många "döda" städer, Rasafa.

Denmark 11 ambassadors, concerned over the effect in their countries of the caricatures, asked to see the Prime Minister, Fogh Rasmussen. He refused to see them. Could a humble statesman have calmed these ambassadors and the fury against Denmark in the Islamic world, which had not yet developed? I can't read Arabic but understand from others I met, that it is quite common outside shops in many Middle Eastern countries with the text "We don't sell Danish products". How much that has cost Denmark economically and morally, one can only guess.

IN THE NAME
OF HIS
COUNTRY,
FOGH
RASMUSSEN
HAS ALSO BRO-
KEN A LONG
SCANDINAVIAN
TRADITION OF
WORKING FOR
PEACE AND TO
MEDIATE IN
CONFLICTS.

In the name of his country, Fogh Rasmussen has also broken a long Scandinavian tradition of working for peace and to mediate in conflicts, like for example Norway, these days very actively is doing in Sri Lanka and Darfur. Instead Fogh Rasmussen joined Bush and Blair in declaring war on a country, which was of no threat to Denmark, and sending troupes (today still 350 soldiers), to occupy that country.

On the bus returning to Deir ez Zor I sat next to a young student on his way back to university in Aleppo after a few days in his home village. He had almost finished his studies to be a mechanical engineer. He was 26 and his name was Mohammad al Abed. He was not afraid of the future and almost certain to get a job later in Saudi Arabia. The girl, whom his parents had chosen for him in his village, was 17 and beautiful! I asked him if he loved her. "Oh, very, very much". I asked him if she loved him. "Yes, she does!" "So, when are you getting married?" "Next spring, do you want to come to the wedding?" "Well", I said, "if I am invited and can bring my wife, I would love to come". He got my card and e-mail so, who knows, maybe we go to a village wedding in the desert in eastern Syria next spring.

Inne i det 5000 år gamla Mari-slottet vid gränsen till Irak.

Syria's prime attraction is Palmyra in the middle of the desert and a couple of hours east of Damascus. Historically it is strategically situated between east and west and goes back some 4000 years. Archaeologically the most dominant parts are from the Roman times. You can stroll around for days enjoying the palaces, temples, columns, amphitheatres, paved streets, tombs and a number of buildings which all have been extensively excavated and restored.

At one point I was having a rest eating a Hobnob and drinking some water, when a fellow came by, struggling in a wheel chair. The small front wheels dug down in the deep gravel, which forced him to lean backwards, balancing only on the larger wheels and thrust his way forward. It seemed to be a very hard way to get around. His

name was Anthony and he was from New Jersey. He was 48 and had been lame for 20 years from the waist down. He travelled alone with a backpack on his knees through Syria. A few years ago he had done the same for three weeks in Iran. We had lunch and spent the afternoon together. He told me about staying in simple hotels with elevators so small he had to dismantle the wheel chair to make room for him. And sometime just reaching the button for his floor. Or travelling in local minibuses. A true impressive backpacker!! Makes you feel small running around on your two legs.

Our daughter Birgitta's English fiancé is a keen and active rugby player in Stockholm. Rugby players seem to have a huge network around the world and of course, Dean had a colleague in Damascus whom he

Anthony från N.J. i Palmyra

Med skolbarn på studietur utanför Dura Europas.

Med passagerare i minibus

contacted, telling about his girlfriend's crazy father. Ryan works for the EU commission in Damascus and his Swedish girlfriend, Marie, for UNICEF in Syria. So for the two periods I spent in Damascus, I had a wonderful home with them.

From Damascus one morning I went in a service taxi, an old white Buick, down to Amman in Jordan. Crossing the border takes a long time. Syria is still at war with Israel and Israel is occupying a part of Syria, the Golan Heights. When planning my trip I had hoped to be able to visit Jerusalem when being so close in Jordan, but I was warned, I might not be let back in again, if the Syrian authorities at the border had found out, that I had visited Israel. I hope I will be able to go another time.

I spent two nights and a day in Amman, using the day to visit a number of interesting sites northwest and southwest of the capital. Going in a car with a very good driver, I think I succeeded in covering a normal two day trip in one seeing among other things Jarash (Jordan's Palmyra), fantastic 2000 years old mosaics in Madaba and floating like a cork in the Dead Sea.

At an early breakfast the last morning in the small hotel, where I stayed, I met a very nice gentleman from Canada. I was planning to catch a bus to Petra in the south for a couple

of days, and he was expecting a car to pick him up for a one day visit to Petra. We agreed I would come with him making his car a shared taxi. His name was Roland Priddle and he had been in the oil business all his life, now retired and still working as a consultant just having been at a conference with oil people from countries in the area. Roland had lived in Saudi, had travelled all over the oil world and had a great knowledge of politics and business. It was a most fascinating and informative two hours!

Petra. Many people have visited and most have heard of this unique city. Excavations have unearthed a village, which dates from about 7000 BC, making Petra one of the earliest farming communities in the Middle East. Also the Romans were here during a period in the second and third centuries and it is their city structure of colonnaded streets, temples, baths, an amphitheatre and later a church that mainly make up Petra, but also other ruins and hundreds of tombs hewn into the mountain sides above the city. Like Angkor Wat in Cambodia, Petra lay forgotten for centuries, only known by the Bedouins, who kept it a secret, before a young Swiss adventurer found it at the beginning of the 19th century.

Petra lies in a deep open valley 200 to 300 meters under

the surrounding land. You enter through a cleft, over one km long, which in places is only 2 meters wide with sometimes 200 meters vertical sides. It is very dramatic, when the cleft suddenly opens up to the valley with its steep sides and you enter Petra.

I spent two days wandering around the ruins, temples and tombs. As you walk down the valley, you pass the old theatre, which is worn down by hundreds of years of rain, wind and sand. At the end of the valley is the old city centre with its castle, temples, market place and old church. Here starts the one hour tough climb to the Monastery, from where you have a marvellous view over the valley between the Dead Sea and the Gulf of Aqaba. You see far into Israel.

The following day I was already in the valley at 7:30, since that is when Petra is most beautiful. In the rising sun the red rocks glow and you get the best pictures of the Treasury, most photographed and best known attraction in Petra. Then a 40 min climb to the High Place of Sacrifice, where animals were offered to the Gods, high over the valley with a great view of the city. The rest of the day I just walked around in the valley, talking to people, enjoying the sites, the colours, the atmosphere, the pictures and just having a good time in the sunny, hot weather. Whether you sit down or move around, you are all the time contacted by Bedouins, old and sometimes very young, offering you a ride on a donkey or camel, or buy something from their stall or what they carry around. It is important not to be irritated when being approached you say "Thank you so much for asking, but I don't need anything. Shukran!" Shukran means 'thank you' and not what you think!

Petra must be the most visited tourist attraction in all Middle East. From cruising

Landsfakta Jordanien

al-Mamlaka al-Urduniya al-Hashimiya
Hashimitiska konungariket
Jordanien

Nationalitetsbeteckning: JO
Yta: 88 950 km²

Folkmängd (2006): 5,6 milj. inv.

Huvudstad: Amman

Viktigaste språk: arabiska

Statskick: monarki

Statsöverhuvud: Abdallah II (kung)

Regeringschef: Marouf al-Bakhit

BNP per capita (2005): 1 969 US dollar

Myntenhet: 1 jordansk dinar - 1 000 fils

Valutakod: JOD

Landsnummer (telefoni): 962

Internetdomännamn: jo

Tidskillnad jämfört med

Sverige: +1

Nationaldag: 25 maj (självständighetsdagen,

I klyftan som leder till Petra.

Palmyra

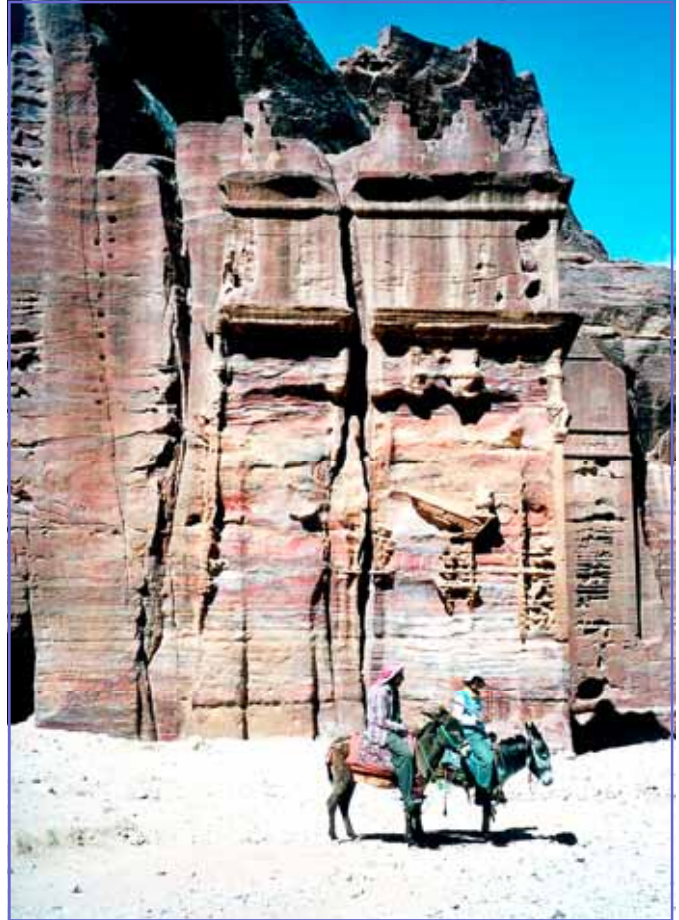
I SAW 25 BUSES WITH OVER A THOUSAND ENGLISH PASSENGERS FROM ONE SHIP.

ships stopping in Aqaba thousands of people are transported on a one day visit. I saw 25 buses with over a thousand English passengers from one ship, crowding the valley and trying to take in as much as they could in a couple of hours. On a hot day it can be very strenuous to walk the 3 km down the valley, and up again, from the bus.

While walking around the first day I met two young students, who wanted to practice their English on me. It can be very nice, but after half an hour I felt that I hadn't come to Petra to sit and talk. They asked, if I could come and stay with them and meet their friends. They were from Amman and studied at a large university in the small town of Ma'an, an hour away. Not today, I said, but maybe tomorrow. So I got a telephone number and promised to be in touch the following day.

After Petra my plan was to visit Wadi Rum, a protected area in the desert bordering to Saudi Arabia. The problem was that the connection between Petra and Wadi Rum was very bad, but if I could get to Ma'an, which is on the main road between Amman and Aqaba, it would be much easier. So spending the night in Ma'an might not be such a bad idea.

In the afternoon, when leaving Petra, I bargained with a taxi driver for a long time, be-

I Petra

fore we agreed on a price, which would take me to Ma'an. This is a small country town between everything interesting and with little to offer. The university lays in the middle of the desert and the students, boys and girls, have to go there by bus from their lodgings in town. I had a hard time to find anybody, who could help me make a phone call, but suc-

ceeded and after 20 minutes Wael, one of the boys I had met in Petra, appeared. He was very happy to see me and insisted I stay with him and the others and not in a hotel. He tried to take my small backpack, but I gave him my big one and he almost collapsed as we walked down the street.

There were 12 boys, all around 20, living together in the flat with 3 bedrooms, a bathroom, a loo and a kitchen. There were no furniture save for one table and a chair. On the floor were mattress and blankets apart from books, cloths and other belongings. I don't think anybody had ever cleaned since they moved in, since there were cigarette butts, pieces of paper and plain dirt along the walls. I won't mention the kitchen, where there were stacks of dirty dishes, pots, pans, etc. and a pile of garbage in a corner. The bathtub was black of dirt and the loo

Romersk teater i Jarash, norra Jordanien.

Romerska kolumner, typiska i Mellanöstern.

Hos studenterna i Ma'am

was the normal hole in the floor with a tap and a bucket for rinsing. I couldn't help asking them, what they thought their mothers would say, if they appeared unannounced. Their reaction was answer enough.

Some of the boys were having a nap. Wael also wanted to rest and, since I was dead tired after two strenuous days in Petra, I also thought it a good idea. My mattress was way too short, but we found a piece of an old mattress in a corner and made an extension. I got my sleeping bag out and my pillow case in the Swedish colours, filled it with my sweater and my Gore-Tex jacket, went to bed and fell asleep. After an hour people began to move around and more and more guys gathered along the walls in our room. They all wanted to talk. Some of them spoke more or less good English and some no English. I suggested we get dressed and go for a walk on the town. So we did. Someone suggested we buy some food and go home and cook dinner. They said it would take two hours to cook. Having seen the kitchen I told them I was very hungry and suggested we split up. Together with Wael and Ghassan (the other boy from Petra) we would eat out and then join the others at home. So the three of us went to a small restaurant with two tables and six chairs and had chicken, rice and tomato salad.

På kamel i Wadi Rum

It cost me \$4 for all three of us.

When we returned, there were a few boys sitting on the floor in one of the rooms eating "take away" food. I got the chair and sat down with the others around me. More and more arrived, also a couple of friends from outside and soon there were at least 15 of them crowding on the floor and in the doorway. It was really fun and I must say they were very nice, all of them. With the help of those who spoke some English, we discussed everything. Politics, religion, marriage, girls, love, the Iraq war, Saddam Hussein, the future, the necessity to speak English, the internet, Bush (guess what they thought of him), well, you name it. We all had fun and there was a lot of laughter. At 23:30 I broke it up, since I had to start early the next day, but they did all to make me stay and

come with them to the university the next day to meet their teachers and other friends. It was tempting, but some of us aren't 20 any more.

I woke Wael at 06:00 to make me some boiling water for my Nescafe (in my own cup) and two Hobnobs, which I always carry with me. Shortly afterwards I sat on a bus going south. At the turn off to Wadi Rum I got out and was lucky to catch a ride to the entrance a few miles away. Together with a young French couple and two camel drivers, I spent 6 hours on the back of a camel, something my sore behind reminded me of every day for two weeks after. But it was a wonderful experience to 'sail' on these ships of the desert between huge, high islands of rocks, shooting vertically out of the desert. We spent the night in a Bedouin tent after having had a wonderful meal prepared and cooked in the sand.

All the next day I spent in minibuses, service taxis and taxis going back to Amman and on to Damascus, to Ryan's and Marie's flat. It felt like coming home! In the back of the service taxi from Amman (a Chevrolet 1984) I sat next to a Palestinian, almost as old as me. He had fled his home in Palestine during the 6-day war. His house was still there, but he couldn't go back. He had lived for over 30 years in Baghdad and in Amman since the war started. "All Arab leaders

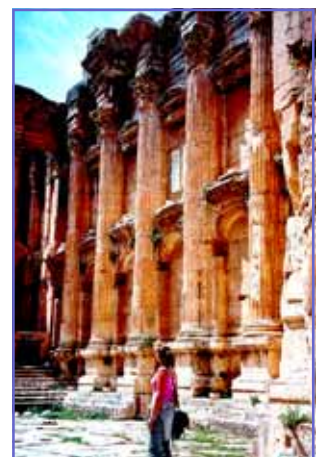

Umayyad-moskén i Damaskus

WHATEVER
YOU THINK
OF WHAT AN
OLD
PALESTINIAN
SAYS IN A
1984
CHEVROLET
BETWEEN
AMMAN AND
DAMASCUS, IT
MAKES YOU
WONDER.

Hos beduiner i Wadi Rum

Baalbek, inne i Bacchus-templet.

Landsfakta Libanon

al-Jumhūrīya al-Lubnānīya
Republiken Libanon

Nationalitetsbeteckning: LB

Yta: 10 452 km²

Folkmängd (2006): 3,9 milj. inv.

Huvudstad: Beirut

Viktigaste språk: arabiska

Statsskick: republik

Statsöverhuvud: Emile Lahoud (president)

Regeringschef: Fouad Siniora

BNP per capita (2005): 5 235

US dollar

Myntenhet: 1 pund - 100

piaster

Valutakod: LBP

Landsnummer (telefoni): 961

Internetdomännamn: lb

Tidsskillnad jämfört med

Sverige: +1

Nationaldag: 22 november

(självständighetsdagen,
1943)

Källa NE

Romerska kolumner, typiska i Mellanöstern.

are dictators. Those who criticise the regime lose their heads. Saddam was like all the others. They are all directly or indirectly allied with America and American interests." "But", I said, "Saddam killed many innocent people" "Yes, but how many have been killed and crippled in America's war? Many more."

Whatever you think of what an old Palestinian says in a 1984 Chevrolet between Amman and Damascus, it makes you wonder. How many have been killed and crippled? You read about almost 40 thousand killed. But you never hear about those wounded and crippled, many for life. Is it 50 thousand? 100 thousand? Is it more? Americans must be at least 2500 killed. How many have been sent back to America physically and mentally wounded and crippled? Just imagine if you had had a statesman in the White House on nine-eleven, surrounded by good and dedicated men and women, who had asked themselves: "What is happening? Why this reaction? What have we done to create such force of hatred against us? What can we do to change this? And, just think, if we had used the billions, we have spent, to make friends instead of creating more terrorists and more enemies."

25 years ago one of our neighbours outside Stockholm was a German girl called Barbara, who lived in Sweden for a couple of years. We became very good friends and have kept in touch ever since. Later she married a Syrian, Majed, who, for many years, worked for the United Nations in Iran, Azerbaijan and other countries in Asia and Africa. As a young man he also worked as a tourist guide all over Syria. They now live in Germany and also have a home on Cyprus. I was so lucky, that they were visiting Majed's mother and sisters just at the same time as I was in Damascus. Majed is most well informed and knows "everything and everybody". I couldn't have

Baalbek, världens högsta romerska pelare, 23 meter. Obs! människor till vänster.

had better company, guide and help "discovering" Damascus and some fantastic sites in the south close to the Jordan border.

I left Damascus one morning in a well used 1973 Dodge and arrived later in the day in Baalbek in the Bekaa Valley in Lebanon. The Bekaa Valley used to be the seat of Hezbollah (Party of God), and its former association with hostage-taking and still radical anti-Western politics is well known. Baalbek is rated as the most important Roman site in the Middle East. The 54 columns of the Temple of Jupiter were and are the highest in the world and the 6 still standing are breathtaking. Their height is 23 meters (75 feet) with a girth of 2, 2 meters (over 7 feet). The Temple of Bacchus - larger than the Parthenon in Athens - is in a great

state of preservation and the "most beautifully decorated temple in the world". In my travels there are some places, which have made a special impression on me like Machu Picchu, Angkor Wat, the Hunza Valley in Northern Pakistan, Lincoln Memorial and now also Baalbek.

I spent 2 nights and one day in Beirut. My room was probably the smallest I have slept in, only 3 sqm, but clean and tidy and with a shared bathroom (10 people). But what do you get for \$10? The other people staying there, like in most places I stay, were young, nice backpackers from all over the world. I spent one day walking for miles through a city with lots of scars from the civil war but also, with a tremendous building activity with new housing, office buildings and luxury

Baalbek, Bacchus-templet

Mjölkannde beduinkvinna i norra Syrien.

hotels along the coastline. While in Syria you hardly ever saw a policeman, in Beirut there were tanks and soldiers everywhere. Beirut is also the most Western, expensive and materialistic place I visited, more than Jordan and much more than Syria, for good and for worse.

On my way from Beirut, back to Hama in Northern Syria, I travelled in one day in 7 different vehicles, cars, taxis and minibuses, mostly crowded with little space for my big and small backpacks, both quite heavy at the end of my trip. On the way I visited Byblos on the coast, one of the oldest towns and one of the most important and busy Mediterranean ports 2000 years ago. In Phoenician times the town was a stopping-off point for papyrus (byblos in Greek) shipment en route from Egypt to Greece. A collection of papyrus sheets was called biblio, and from the Greek ta biblia (the books), the English

word Bible was derived. In the late afternoon I also succeeded to visit Krak des Chevaliers, probably the best preserved castle, built by the Crusaders 800 years ago.

I was very happy with my trip to the Middle East. I have learned a lot, seen a lot and experienced a lot. I have felt completely safe all the time and everywhere. I have met only nice and welcoming people, eager to be of help and support. When you are told that these people are a threat to our future, I am more and more convinced that we are misled by our leaders, like surely, they are by theirs. For what reason I don't know, but power and money usually play a big part. Lately, we have manoeuvred ourselves into a tricky situation about democracy. On the one hand, we have been trying to bomb countries into democracy at a tremendous cost to them and to ourselves and so far, with poor results. On the other hand we have had

a democratic election in one country, under the control of the UN, with people like former President Carter and former PM Bildt of Sweden. Bildt said the election was conducted like any good Swedish election. And these people, the majority of a whole population, have the nerve to choose a government we don't accept. So, we freeze them out, starve them out, and hinder them to get their own money. We even refuse to talk to them. And, of course, create more people who hate us and who are even more stubborn and convinced they won't change their mind.

This has been more than a travel report. Not only experiences, but also reflections. I am sure some of you will agree and some will disagree, if you have had the energy and interest to read this far. As you know, I have the travelling bug. I hope sometime in the future, I will be on my way again, and then you risk hearing from me again.

När jag nu ett par månader efter jag skrev min rapport läser den igen, får jag en känsla av tacksamhet för att jag fick uppleva det jag hann se i Libanon, trots den korta tiden, innan kriget åter slog till med sin menigslösa förstörelse och sitt dödande. Jag hade hoppats att under hösten kunna fortsätta att resa i mellanöstern, till Iran, men för en gångs skull hade min hustru starka sympunkter på mitt resmål, vilket jag självklart respekterar. Iran lägger jag på is tills vidare. Jag ger mig därför av till ett annat av mina drömmål, Laos.

Text & foto Gösta Wetterlind

Beduingrabb

Påskdagen i kristen by norr om Damaskus.

WHILE IN SYRIA YOU HARDLY EVER SAW A POLICEMAN, IN BEIRUT THERE WERE TANKS AND SOLDIERS EVERYWHERE.

Beduiner i norra Syrien

Artikelförfattaren *Civilingenjör Gösta Fernström* invaldes i *Travellers Club 1995. Direktör i Fernia Consulting AB. Driver program för chefsutveckling vid IFL Institutet för Företagsledning.*

INDIEN ÄR
IDAG
VÄRLDENS
TREDJE
STÖRSTA
EKONOMI
EFTER USA
OCH KINA.

EN UPPLEVELSE & KULTURRESA TILL INDIEN

I vår aktiekлубb Safrisi med syftet att för avkastningen resa till resmål runt om i världen där vi inte arbetat eller gjort affärer, så går resan denna gång till Indien. Även om många trots allt varit här tidigare har vi blivit äldre och utvecklingen i denna del av världen går nu så snabbt att vill man hålla sig ajour och överleva bör man se vad som händer på plats!

"Om Kina är världens fabrik är Indien dess kontor" låter en talesätt idag. En otrolig satsning på utbildning med en befolkning på över en miljard människor där kanske 300 miljoner har en levnadsstandard i klass med vår egen samtidigt som de har drivkraften att snabbt öka sin livskvalité kan man förstå att vi kommer att bli konkurrensutsatta. Hittills har 20 procent av världens befolkning gjort av med 80 procent av jordens resurser, nu kommer de övriga och vill ha sin beskärda del! Stål- och bensinpriser som rakar i höjden, vad kommer sedan? Det intressanta med att resa för oss 40-talister som skall njuta av upplevelser och inte arbeta blir dock att som turist se vad händer med deras kultur och kulturarv, ofta åtskilligt äldre än vår egen?

Indien är idag världens tredje största ekonomi efter USA och

Trängsel

Kina, sannerligen raskt marscherat de senaste åren.

Är kulturen och traditioner en del av drivkraften eller bromsar den utvecklingen? Satsar man på att bevara och utveckla sitt kulturarv? Det blir det spännande huvudsyftet med vår resa förutom att umgås i goda vänners lag - vi är 15 stycken 60 åringar som drar till Indien för spännande upplevelser i en annorlunda miljö.

Vi besöker en begränsad del av Indien, i huvudsak Rajasthan söder om New Delhi och norr om Bombay (Mumbai), som dock utgör grunden för mycket av Indiens historia med maharadjor, mogulernas storhetstid och alla dess religioner. Här

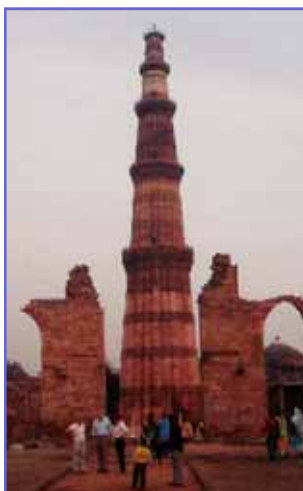
finns även de främsta sevärdheterna samlade. Sedan avslutas resan nere på Indiens sydspets, Kerala med sol, värme, båt och bad.

Trevlig läsning önskas er alla. Det är definitivt ingen backpackers resa, så stå ut med att vi bor gott, äter bra och reser och beser det bästa av vad Indien har att visa upp!

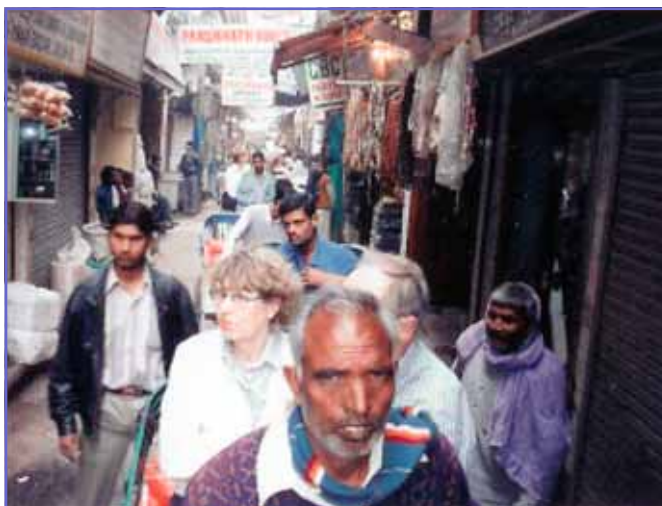
Första anhalt New Delhi

En tidig söndagsmorgon i januari går resan från Arlanda via Wien till New Delhi, Indiens huvudstad där vi efter sju timmars flygresa med lätt träsmak på kvällen checkar in på The Oberoi Hotel in New Delhi. Efter en halvtimmes bussfärd med de första intrycken från Delhi med heliga kor och fattigkvarter checkar vi in på ett 5-stjärning hotell. Eftersom vi kommer fram vid midnatt, 4,5 timmar före Sverige, är restaurangen stängd, men vi får ett excellent mottagande i hotellets vinbar och provar för första gången Indiska viner. En utmärkt vit Sauvignon Blanc, medan rödvinet var mindre drickbart!

Tidigt i säng för att på måndagen vara turister i New Delhi! Och turister blev vi i denna myllrande stad av människor, officiellt 15 miljoner, men med omgivningar kanske 20-30 mil-

Qutub Minar

Delhis basarer

Vattenpump

joner invånare. Sightseeing börjar självklart i Old Delhi med sina "sju städer". Oförglömligt med oändliga snirklande och trånga gator med basarer, d.v.s. småbutiker vart man kommer. En ricksawtur genom området visar att allt finns till salu till rätt pris, här gäller det alltid att pruta minst 20 procent ofta till hälften!

Världens i särklass sämsta elinstallationer med en djungel av kablar över huvudet, där det måste vara en mardröm att få kortslutning - allt synes tjuv-kopplat! Bland sevärdheter såg vi utifrån "Red Fort" samt världens största utomhusmoské Jama Masjid med plats för 28 000 bedjande. Byggs av kejsaren Shah Jahan, som även byggde Taj Mahal till sin hustru. Gigantiska gravplatser, bl.a. Hamayun samt dagens höjd-

punkt Stad nummer ett med sitt ståtorn och gigantiska bönetorn Qutub Minar, Delhis högsta minaret på 78 meter

Ett försök till shopping slutade i fiasko, alla för trötta för att handla. Sista stoppet för dagen när bussen passerade India Gate, vackert upplyst på kvällen. Delhis Triumfbåge är till minne av krigsoffer under första världskriget samt deras krig i Afghanistan. Dagens måltider intogs på hotell och nog har vi redan fått standardmenyn med kyckling, lamm, gott bröd och allt starkt kryddat. Som i alla länder ett mycket gott öl även här.

Anhalt Agra.

Tidig avresa med bagage och 5 timmar i buss till Agra, Indiens gamla huvudstad fram till 1700 talet. Här härskade mogulerna som kejsare med Akbar

och Shah Jahan som mest kända namn. Efter en relativt vädlig bussfärd med en imponerande skicklig Sikh bakom ratten, där det är människor vart man kommer, men där landsbygden innehåller risodlingar och skön grönska, anländer vi till Agras förstäder och stoppar vid Akbars gravmonument, som vanligt gigantiskt i storlek och en byggnadsstil som är mer persisk/hinduisk.

Efter en buffélunch på hotell Jaypee Palace, nära Taj Mahal, började dagens sightseeing på Akra Fort, åter ett gigantiskt fort byggt i röd sten där mogulerna härskade i ett antal århundraden. Här satt Shah Jahan fängslad i åtta år till sin död, av sin egen son, sedan han först slagit ihjäl sina tre bröder. I ett fångelsestern med grandios utsikt över Taj Mahal, där hans älskade hustru, Mumtaz, låg begravd

För indier är vin och kärlek livets höjdpunkter och här var Shah Jahan föredömet. Han gifte sig 21 år gammal med sin hustru och fick 14 barn med henne. Där det sista orsakade hennes död i barnsäng. Till hennes minne byggde Shah Jahan, Taj Mahal i underbar vit marmor som gravplats, vilket tog mer än 17 år.

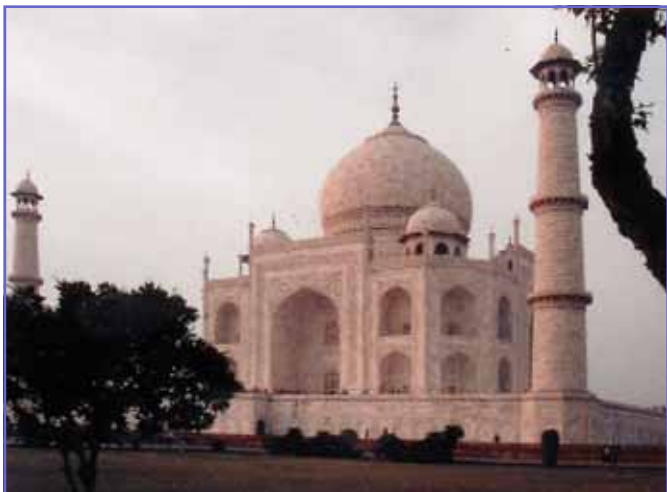
Agra var nog resans värsta ställe ur sälj- och tiggarsynpunkt. Man blev förföljd långt in i bussen och därutöver tiggare i all sköns former från marmor med små söta barn till krymplingar med hemiska handikapp. Kanske resans sämsta del, där man tvingas "stänga av" och titta bort. Uppenbarligen lever tiggarna väl och helst bör man inte ge pengar eftersom det håller barnen borta från skolan.

Onsdag morgon ställs kosan till Agras berömda marmorfabrik där man enligt 500 åriga traditioner gör vit marmor med infällningar av halvädla stenar i all världens underbara färger från grön malakit från Afrika till

Äntligen variation i landskapet!

ETT FÖRSÖK
TILL
SHOPPING
SLUTADE I
FIASKO, ALLA
FÖR TRÖTTA
FÖR ATT
HANDLA.

Taj Mahal

Akbar 5 våningar

Marmor i Agra

lapis lasuli i underbart blått från Chile. En bordskiva är på väg hem med DHL – få se om den kommer hem!

Därefter till Agras sista world Heritage, Fatehpuri Sikri, en stad som Akbar byggde upp under 5 år, 1569-74 i ett försök att skapa en ny huvudstad med en ny religion där han skulle förena islam, kristendom, hinduism, buddism och jainism i en gudomlig tro. Men eftersom Akbar var ute i ständiga krig och när han väl återvände bosatte sig i Agras röda fästning dog staden ut.

REDAN EFTER
3-4 DAGAR ÄR
MAN DUKTIG
TRÖTT PÅ
KYCKLING,
LAMM MM ALL-
TID ÖVERKOKT
I NÅGON GRY-
TA MED STAR-
KA SMAKER.

På eftermiddagen antrar vi ett tåg och åker 2 klass 2,5 timmar rakt västerut in i Rajasthan där vi skall stanna två nätter för spännande tigersafari. På kvällen äter vi middag utomhus vid poolside i den ljumma kvällen med mycket drinkar och vin, det senare fruktansvärt dyrt i Indien. De är ett ölrickarfolk främst. Om mat kommer jag inte att prata förrän vi får något gott och annorlunda. Redan efter 3-4 dagar är man duktig trött på kyckling, lamm mm alltid överkockt i någon gryta med starka smaker. Man hoppas att endast vi västerlänningar får denna kost av hänsyn till våra magar!

Anhalt Ranthambhore,

Dev Vilas, ett modernt jakt-slott vid infarten till Tiger reservatet i Ranthambhore National Park blir vår nästa hemvist för två nätter där vi skall göra 3 tretimmars safaritururer i en Mazda avkapad safaribuss med plats för tjugo personer. Avfärd för frukost redan 06.30 när det fortfarande är mörkt och relativt kyligt. Målet missade vi första dagen nämligen att få se den indiska tigern, vilken har blivit alltmer sällsynt. Guiderna var inriktade på en mamma med två ungar som inte rör sig så mycket. Vi såg spåren fler gånger men tyvärr inga tigrar. Vi såg även hannens spår men de rör sig över mycket stora ytor och är därför svåra att få syn på. Denna dag fick vi njå

Apor

Sianismtempel

oss med alla de andra djuren, såsom, rådjur, älgantilop, krokodiler, vildsvin och all sköns färggranna fåglar som man inte kommer ihåg namnet på.

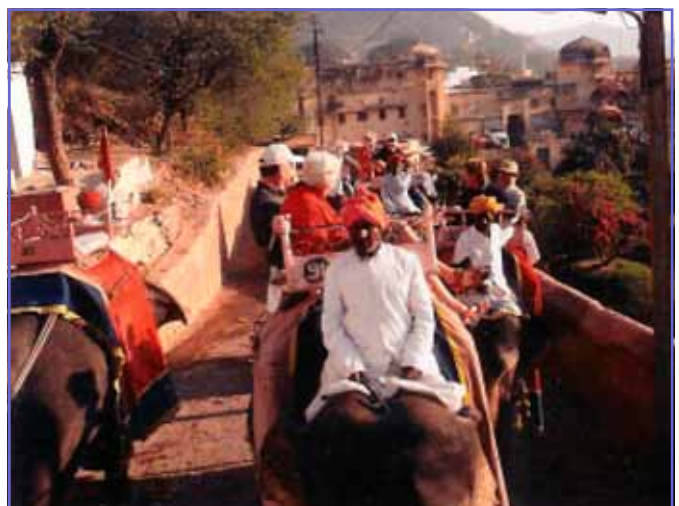
Tre timmar på morgonen och tre timmar på eftermiddagen på dessa dirt roads var häftigt omskakande och verklig motion – vår tidigare Safari till Kenya åtskilligt mer rik på djur och upplevelser - här väl långa transportsträckor.

På eftermiddagen, medan några av damerna slappnade av vid poolen besökte vi övriga Ranthambhores fästning som byggdes år 944, d v s under vår vikingatid, långt före mogulernas inträde på 1500 talet. Fästningen som idag är en enorm ruin med 7 välbyggda portar, mycket väl bevarade måste varit smått omöjlig att besegra. På

1500-talet togs den över av mogulkejsaren Akbar.

Vi var definitivt de enda västerlänningar på besök tillsammans med stora skaror hinduer som vandrade upp till fästningen till ett Siva tempel, som är en av deras viktigaste gudar, elefantguden Ganeshba, som avlägsnar alla hinder och står för allts början och slut, d.v.s. står för framtid och utveckling. (utav totalt 84 000 stycken officiella och 330 miljoner andra gudar, d.v.s. tre personer per gud!). Uppe vid templet levde ett antal hinduer som drev shopper, där alla varor fraktas upp för de långa trapponerna till toppen på klippan.

Det är inte enkelt att förstå deras kastsystem, men så mycket lärde vi oss att om man går till templet och offerar då får

Med elefant till Amber fort

Antiloper

man en orange prick i pannan, män såväl som kvinnor. I övrigt är systemet som vårt gamla adel, präster borgare och bönder. De Kastlösa har ingen möjlighet att ta sig in i samhället.

Anhalt Jaipur

Efter en tidig safari, fortfarande utan lycka att få se några tigrar, som är svåra att få se, drar vi vidare med bussen mot Rajasthanans huvudstad, Jaipur, känd som den rosa staden. Ett härligt hotell Clarks Amer välkomnar oss för två nätter med en underbar pool och god service.

Medan damerna njuter av poolen i den varma eftermiddagen drar herrarna ut till en av Ericsons regionala fabriker som tillverkar basstationer för GSM, d.v.s. mobiltelefoner. Härligt att stöta på en fabrik med gedi-

gen tillväxt. Antalet mobiltelefoner växer med 5 miljoner nya användare i månaden och år 2015 räknar man med 800 miljoner användare i Indien! Ett livstidsabonnemang kostar ca 100 sek och samtalen runt 10 öre per minut! Tala om att vi blir uppskörtade av monopolisten Telia!

På kvällen firar vi födelsedag med en magnifik barbeque ute vid poolen. Vilken underbar kväll i vänners lag. Till och med maten var utmärkt även om det fortfarande handlar om kyckling och lamm. En musik- och dansuppvisning med vackra indiskor i fantasirika färger och högt tempo förgyllde vår kväll.

Nästa morgon iväg 08.00 för en heldag med sightseeing i Jaipur. Bussen drar raka vägen med vår nye mycket alerte

guide till Amber fortet där vi skall bestiga berget genom att rida på elefanter upp till slottet. En 20 minuters mycket behaglig ritt där 60 elefanter för turister upp på bergets topp. Vackert målade, ledda av sin förare glider vi elegant upp till slottet.

Ett av de bäst bevarade slotten vi sett, byggt på 1500-talet med mycket utsökt gjorda inläggningar i väggar och tak med krossade ädelstenar som färgmaterial, som behållit sin lyster över 400 år! En magnifik utsikt från alla rum ner över Jaipur, med vaktorn så långt ögat kunde nå. Maharadjor med flera var ständigt utsatta för krig och överfall och på 1500 talet tog mogulerna Akbar över även detta fäste. Långt senare har maharadjor levt och styrt här med två drottningar plus 12 hustrur, väl utspridda med egna våningar.

Nästa besök på ett ädelstenssliperi, där fortfarande allt slipas för hand. Här förädlas ädelstenar från hela världen i form av rubiner, bärnsten, månsten, briljanter, lapis lazuli mm. Damera tog sig god tid att prova och beskåda, rimliga priser med utsökt kvalitet.

Före lunch gjorde vi ett snabbt besök i djurparken för att få se de tigrar vi missat ute i djurparken. Imponerande i storlek så man knappt hade velat möta dem ute i nationalparken. Efter en lokal lunch vidare ut till Jaipurs stadshus med en samling spännande museer, där vi kunde avnjuta antik konst, ett textilmuseum samt dagens bästa konstnärer i Jaipur, med sitt otroliga miniatyrmåleri av allt från elefanter till gårdagens härskare och vackra kvinnor.

Dagen avslutades med besök på en matt- och textilfabrik där man hade 600-700 familjer som arbetade hemma med att knyta mattor och väva textilier, där man sedan handtryckte på färger/mönster på tygerna med

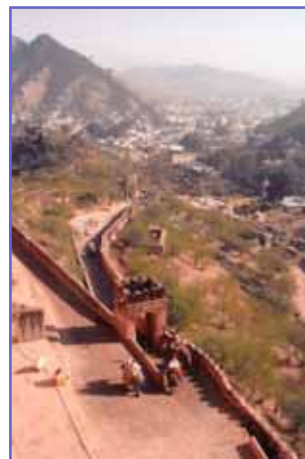

Tuc-Tuc

EN MUSIK-
OCH DANS-
UPPVISNING
MED VACKRA
INDISKOR I
FANTASIRIKA
FÄRGER OCH
HÖGT TEMPO
FÖRGYLLDE
VÅR KVÄLL

Ädelstensslipning

Utsikten från Amber Fort

Bengalisk tiger

sina naturliga växtfärger. Här shoppades det radikalt med dukar, schalar mm.

På kvällen gourmetmiddag på ett av Jaipurs bästa hotell, Jaymahal, ett gammalt slott som byggts om till hotell. Till drincken åter uppträdande med typiskt indiska danserskor och musik, mycket likt kvällen innan.

Vi serverades en elegant middag med soppa, smårätter av fisk, kycklingkorv, mm som vanligt starkt men gott kryddat i en mysig, elegant miljö. Trevlig avslutning på en lång, intensiv dag, där de flesta av oss snabbt somnade i bussen på väg hem till vårt eget hotell.

Anhalt Pushkar

Tre timmars bussfärd på utmärkta vägar tog oss 15 mil till Hinduernas heliga stad Pushkar och incheckning på ett sagohotel – Jagat Palace, med 36 helt individuellt möblerade rum. I den heliga staden serveras inte alkohol, ägg eller kött, så det blir en vegetarisk söndag, vilket säkert inte skadar!

Pushkar en mindre stad med tusen tempel och den heliga sjön dit hinduer vallfärdar för att få välsignelse för sig och hela sin släkt. Brahmatemplet är det viktiga. Hindus treenighet av gudar, Brahma som skapar, Shiva som förstör men återskapar och Vishnu som bevarar mellan de två övriga. Andra gudar är Hanuman, apguden,

Gott om folk

som skapar mod och framtid, Krishna, för kärlek, Saraswahti, lärande och musik, med flera i tusental därtill. Plus den populära elefantguden Ganeshba som vi redan nämnt.

En guide tog oss runt i centrala Pushkar, genom ett område med 100-tals basarer för tyg, textilier och allt annat man kan behöva här i livet. Kläderna kanske väl färggranna.

Guiden tog oss sedan ner till den heliga sjön dit man vallfärdar för att bada och få välsignelser. Även i vår grupp blev var och en vederbörligen välsignad. Välsignad för hälsa, välgång, lycka för hela familjen från föräldrar till barn och barnbarn. Som avslutning fick vi ge ett bidrag till upprustning av tempel och den heliga sjön, tyvärr kanske lite väl mycket för de flestas smak.

Efter välsignelsen tog vi en promenad upp till Brahmas tempel dit alla hinduer återvänder fler gånger i livet när svärföräldrar dör eller familjen växer. Avslutningsvis handlade vi en timme på basaren inklusive saris, väggmattor och läderskor mm.

Åter till hotellet för några timmars vila och en smygdrink innan kvällens middag, som knappat förtjänar ett omnämnande. Utom möjligen att vi fick en alkoholfri kväll med vatten o öl med 0% alkohol, säkert nyttigt för oss alla. Tidigt i säng eftersom vi i morgon skall iväg 06.30 för en heldagsresa till Udaipur.

Anhalt Udaipur

Avresa i gryningen 06.30 för resans längsta bussfärd på över 30 mil som lär ta sina 6 timmar. Som tur är har vi en underbart säker förare som lugnt och säkert tar oss fram i den livsfarliga vänstertrafiken. Ingen bör köra bil här, det överläter man till lokala förare som kan signalsystemet. Jag har aldrig sett mer farliga omkörningar blandat med heliga kor, tuctuc taxis och cyklar samt ett oändligt antal lastbilar som kör som vettvillingar. Men uppenbarligen har de ett system att bromsa in när man blir omkörd som gör att det fungerar.

Första anhalt till lunch vid Fath Bagh Palace ett ombyggt fort där man plockade isär

INGEN BÖR
KÖRA BIL
HÄR, DET
ÖVERLÅTER
MAN TILL
LOKALA
FÖRARE SOM
KAN SIGNAL-
SYSTEMET.

Handtryck

Tigerbur

Udaipur

65 000 bygghugor och byggde upp ett lyxhotell på en ny plats. Mycket spännande arkitektur och en sanslöst läcker miljö med god service, swimming-pool och en ox som gick runt runt och pumpade upp vatten till risfälten.

Dagens tempelbesök i Ranakpur där vi besökte Jainism som är Indiens fjärde största religion efter Buddhism, Hinduism och kristendom, med 0.5 procent av befolkning, vilket innebär 50 miljoner tillbedjare. Åter ett sagotempel med 76 spiror och mycket strikta regler. Här kom man inte in med läderbälten, shorts eller ens läderplånbok.

Den vidare färden mot Udaipur gick genom ett mycket vackert kuperat landskap över bergskammar med risodlingar som hölls gröna genom sinnrika

bevattningsanläggningar drivna av oxar som gick runt, runt.

Inte för än fram emot 17.00 anländer vi till den vackra sjöstaden Udaipur med alla sina palats. Här skall vi i två dygn leva lyxliv på Lake Palace Hotel, ett Leading Hotel, ursprungligen ett sommarpalats för en Maharana. Sanslös service och rum med utsikt så man bara gapar. Vi fick bevittna en makalös solnedgång och här kunde man över natten se upp kostymer mm samt verkligen njuta av en vacker poolanläggning samt allsköns behandlingar.

Efter en välbehövlig sovmorgon och god frukost ut på dagens sightseeing med Maharanas Citypalats som mål vid sjökanten. Sjöarna, tre stycken är anlagda och kan delar av året

Pushkar - Brahatempel

vara tomma eftersom de fylls av regnvatten. Vi har tur och sjön är 3-5 meter djup. Palatset där dagens Maharana lever är ättling sedan 500-talet. Saknar politisk makt som alla andra kungar, men lever gott ekonomiskt. Maharadja blev man som kung över mindre rikerna, medan Maharana innebär stora rikerna. Där Udaipur är helt unikt eftersom man aldrig gav efter för mogulerna som alla andra maharadjor.

De senaste två maharanerna har enbart haft en hustru, före det hade man fler hustrur plus ett harem. Det stora palatset byggdes på 1500-talet med utsökt konst- och hantverk och man kan knappast tänka sig en jämförelse med vår Gustav Vasa. Allt är byggt i vit marmor med vackra inläggningar, alla målningar gjorda med naturfärger, därför väl bibehållna. Udaipur är en rik del av Rajasthan med mängder av mineraler och cementtillverkning. Alla synes ha jobb och vi ser en renare stad med högre levnadsstandard än tidigare samt ett stolt folk.

Vi besöker också damernas park med sina sju fontäner vars vattensprut kommer från sjöarna som ligger 30 meter högre än parken. På avstånd högt upp på en klippa ser man monsunpalatset dit kejsaren flyttade under regntiden. En mycket spännande dag som avslutades med en båttur runt sjön där man kunde se sommarpalatset och ett antal skönt belägna hotell vid sjökanten. En mycket sevärd miljö.

Hittills har vi tillbringat hela vår resa i Rajasthan söder om New Delhi, den traditionellt mest kända delen av Indien och rest från New Delhi till Agra, Ranthambore, Jaipur, Pushkar samt sedan ner till Udaipur, hela tiden med buss med vår fantastiska förare Singh. Nu skall vi dock flyga söder ut till sydspetsen på Indien i Kerala för att njuta sol och bad.

Anhalt Kerala - Kochi

Avresa klockan 06.00 till

Lokal grönsaksmarknad

HÄR KOM
MAN INTE IN
MED LÄDER-
BÄLTEN,
SHORTS ELLER
ENS LÄDER-
PLÅNBOK

Bröllopsgård

Älgantilop

flygplatsen i Udaipur för att därifrån via Bombay (Mumbai) flyga till Kochi. Ett av världens snabbast växande och bästa flygbolag indiska Jet Air flyger oss med exakt tidhållning och en excellent service som sedan länge försvunnit från Europa och med den bästa säkerhetskontroll vi någonsin skadat, kommer vi fram till Kochi vid 12.30 och placeras direkt i buss för transport till Indiens inlandssjöar, Backwaters.

Temperaturen är 31 grader och vi embarkerar två stora båtar typ djonker med hytter för ett dygns rundresa i en sagolik övärld med uppdämda öar och enorma risfält. Överallt rikligt med palmer med bananer, kokosnötter och mängder med fisk i vattnet. Här överlever man lätt och vi ser en avsevärt högre levnadsstandard. Risfälten ser ut att ligga 1,5 meter under sjöytan och de får två fulla skördar varje år.

Vi köper tigerräkor av anse- lig storlek som krydda till kväl- lens lokala middag med god fisk för första gången, på båten. Fantastisk service på båten där vi glider ram genom sjösystem och kanaler. Området är kris- tet, katolskt och de driver alla skolor och tempel. Mycket varmt och inte lätt att sova på natten tros en bullrande fläkt och öppna fönster där vi till sist ändå somnar under moskitnä- ten.

Efter en god frukost på båten med en grandios soluppgång går färden åter genom kanalsyste- met, därefter far vi med buss åter till Kochi, där vi checkar in på ett Le Meridien Hotel i Star- wood gruppen, d v s åter sans- lös lyx och några sköna timmar vid poolen.

Därefter en eftermiddag med sightseeing i denna en gång portugisiska besittning. Först ett museum. Mattancherry med maharadjabilder och indiska sagor, därefter till de judiska kvarteren med antikaffärer och sin synagoga, the Pardesi Syna-

Lake Palace

gogue med ett kakelgolv hand- målat från Italien. Judarna kom hit mer än 500 år före Kristus födelse!

Vasco de Gama upptäckte Indien via Afrika och landsteg här i Kochi, han återkom tre gånger och dog här samt ligger begravd i Vasco de Gamas kyrka. Därefter ned till fiskmark- naden där man arbetar med gammeldags stora nät som his- sas upp och ned med hjälp av balanserande stenar för jämvikt. Som alltid fascinerande att se en fiskmarknad med all sorts fisk man inte känner igen plus skal- djur i alla dess former.

Sightseeingen avslutas med en dansuppvisning i form av Katha- kali en mycket gammal pantom- in där varje ögonrörelse, gest, huvudrörelse eller danssteg har symbolisk innebörd. Det tog

över en timme att måla dansar- nas ansiktsmasker och det krävs en beskrivning i förväg för att förstå innebörden av dansen.

Kvällen avslutades på Le Me- ridien i deras seafood restau- rang där vi fick njuta av hum- mersoppa, grillad fisk, hummer och tigerräkor. Nedsköljt med vitt vin och trevlig samvaro med musik.

Klockan 07.00 efter en snabb frukost avresa igen, 5 timmar i en bullrig buss till vårt slutgilti- ga mål innan vi vänder kosan hemåt, nämligen till Chowara nere på Indiens sydspets där vi i två dygn bor på The Travancore Heritage Resort nere vid havet. En sagolik miljö med milslånga stränder och hundratals fiskebå- tar som ligger ute hela natten och kommer in med sin fångst klockan 06.00, just i gryningen.

VASCO DE
GAMA
UPPTÄCKTE
INDIEN VIA
AFRIKA OCH
LANDSTEG HÄR
I KOCHI, HAN
ÅTERKOM TRE
GÅNGER OCH
DOG HÄR
SAMT LIGGER
BEGRAVD I
VASCO DE
GAMAS KYRKA.

Kerala Backwaters

Djonker

Fiske med fiskhäv.

Här kan vi njuta av havets läckerheter med fisk, tigerräkor och hummer. Man delar dagen mellan swimmingpool och att bada direkt i havet. Dock mycket kraftiga vågor med utsug som lätt slår omkull de badande. Ett paradiset för surfare om det funnits några. Här vilar vi upp, steker oss i solen och njuter av de vackra omgivningarna med prunkande grönska, skördeklar kokosnötter. Dock en och annan som brände sig i den 31 gradiga solen. Lätt hänt när man tänker på att om något dygn är vi tillbaka i vinterkylan i Sverige.

Dags för avslutningsmiddag vid poolside på hotellet. Efter en drink i färdledarens magnifika bungalov med egen pool/jacuzzi, en stilenlig avslutning i den ljumma natten med en buffémiddag vid hotellets pool.

Kerala Beach

Serverade av vackra indiskor i sina saris och en buffé med biff (för första gången!) samt grillad lokal fisk, typ makrill.

Bäthytt med moskitnät.

Efter ett dopp i poolen eller havet avresa nästa morgon för inrikesflyg till Mumbai (Bombay), varifrån nattflyget kom-

mer att återföra oss till Sverige tidigt måndag morgon.

Men under kvällen skall vi kort besöka Mumbai och där äta middag eftersom planet inte går förrän 01.50 på natten. Redan vid 16.00 tiden landar vi i Bombay och blir upplockade av guide plus buss för 4 timmars sightseeing i Bombay.

Vi passerar den berömda tvättmarknaden där allt handtvättas, far vidare till Mahatma Gandhis hem och museum. Spännande utställning där man i dockskåp skickligt exemplifierat Gandhis viktigaste upplevelser i livet. Från tiden i Sydafrika till han blev dödad 1848.

Bombay är en jättestad med 14-16 miljoner invånare, där de

Dansupvisning

TILL SIST ATT
KONSTATERA
ATT PÅ 14
DAGAR BLEV
INGEN AV OSS
MAGSJUK –
TACK VARE
DUKORAL OCH
TREVIS.

historiska byggnaderna uppfördes av engelsmännen under 1800-talet. Miljöförstöringen och nedsmutsningen är förskräcklig och därför räcker det gott med ett kort besök. Bilavgaser låg som en smog över staden, så efter en god middag på en av Bombays bästa restauranger, Khyber tog bussen oss ut till flygplatsen för några timmars väntan på återresan till Stockholm via Wien.

Till sist att konstatera att på 14 dagar blev ingen av oss magsjuk – tack vare Dukoral o Trevis – och ändå åt vi det mesta!

Text & foto Gösta Fernström

Skoputsare

RÅLAMBSKA TURKISKA TAVLORNA

Som en litet bidrag kan nämnas den utställning av de s.k. Rålambska turkiska tavlorna som nu i sommar visas på Pera Museum i Istanbul och som invigdes den 1 juni i närvaro av DDMM (Deras Majestäter) Konungen och Drottningen (även jag deltog).

Tavlorna är från 1600 talets mitt. Det är en svit om 20 stycken vardera cirka 2 x 1 meter föreställande sultanen på väg ut på jakt med hov och armé, där varje person är avporträtterad i den till ämbetet hörande munderingen, vilken också i inmålad text beskrivs på tavlorna.

Claes Rålamb, av Karl X Gustaf utsänd förhandlare/

ambassadör, lät i sann travlaranda måla tavlorna. De är unika i världen, det finns praktiskt taget inga andra personmålningar

av någon dokumentär betydelse från Turkiet från denna tid.

Johan Nordenfalk

KNIVDRAMA PÅ ARLANDA

Det händer väl alla, antingen förr eller senare. Mig hände det förra hösten när jag tillsammans med min fru skulle åka till Helsingfors på en 60-års uppvaktning.

Det var en lördag då det av någon anledning går färre plan, och de som går har av någon annan orsak blivit mindre. Vi hade bråttom som alla tidsoptimister, och när vi checkat in bagaget och passerat säkerhetskontrollen, så vände sig den uniformerade vaktens mot mig och sa "Det verkar som om ni har en kniv i väskan". Alldeles riktigt, där låg den sedan vi hade varit ute med båten.

Det är en speciell kniv som jag för några år sedan köpte på Bequia i Västindien. Den är gjord av Sam McDowell och har ett valmotiv på handtaget av valben. Bequia är för övrigt den enda plats där man fortfarande tillåter valjakt så länge det sker med små segelbåtar och handharpun.

Den i och för sig vänliga vaktens gav mig två alternativ, antingen fick jag gå och checka in kniven eller så pekade han på en stor soptunna. För mig var valet

enkelt, men komplicerades av att vi redan checkat in vårt övriga bagage. Jag hade ingen väska att stoppa ner kniven i.

Bakvägen genom säkerhetskontrollen och lägger upp min kniv på SAS disken och ber att få checka in den till Helsingfors, men SAS har inga lådor eller kuvert för sådana små saker. Ej heller har de någon idé var man kan hitta något liknande. Inte heller Luftfartverkets informationsdisk har något att erbjuda.

Jag går så till Pressbyrån för att se om de säljer kartonger, men det verkar som min förfrågan skulle vara unik.

Då ser jag lösningen på alla mina problem, där står det i hyllan, en kartong med Maryland Cookies. Raskt så investeras 25

kronor i knivemballage. Jag öppnar kartongen, äter inte upp kakorna, utan pressar ner kniven bland kakorna. Passar perfekt.

Tillbaks till SAS disken, där jag nu vill checka in ett paket kakor till Helsingfors. Vi tejpar ihop paketet med bagagetejp. Men så inser personen bakom disken att paketet nog är för litet, och att jag skall gå till incheckningen av specialbagage, som normalt används för golfbagar och skidor. Här blir man glada att ta emot mitt bagage.

Som tur var är planet försenat en halvtimme, och sedan i Helsingfors som kom det ett paket Maryland Cookies på bagagebandet. De något krossade kakorna smakade sedan utmärkt på hotellet.

Per-Olof Myrén

BYTTE ETT GEM MOT ETT HUS

Kyle MacDonald med sitt gem som han bytte mot ett hus.

I somras läste jag en artikel i Computer Swedens nätupplaga om en viss **Kyle MacDonald** från Vancouver i Kanada som utifrån ett gem skulle byta till sig ett hus. Han bestämde sig för att försöka använda Internet för att byta det mot något annat och se vad han kunde få.

Byteshandeln gick bra, första bytet blev en penna, som sedan byttes mot ett dörrhandtag. Efter det blev det en massa andra saker, bland annat en snöskoter, en resa, en skåpbil, ett skivkontrakt, fram till ett års hyresfritt boende i ett hus i Phoenix, Arizona.

Det allra senaste bytesobjekt

ter var då en eftermiddag med rockstjärnan Alice Cooper. Kyle arbetade fortfarande på sitt mål att byta till sig ett eget hus, och Hollywood hade hört av sig och visat intresse för att göra film av hans historia.

Så några månader senare sitter jag på planet till Johannesburg och bläddrar förstrött i Newsweek, där plötsligt jag ser en bild med en herre som har ett gem i munnen. Det är Kyle MacDonald som nu har lyckats byta till sig ett hus. Hans mätto har varit "Starta smått, tänk stort och ha kul", och även om publiciteten runt hans byten givit honom hjälp så är byten eller bar-

ter något som nu blir allt vanligare på nätet. I år förväntas 400.000 företag över hela världen byta varor och tjänster till ett värde motsvarande 10 miljarder dollar. Det är dessutom en snabbt växande marknad.

Byteshandel hjälper även företag att utnyttja ledig kapacitet. Till exempel är det i annonsbranschen vanligt med bytesaffärer, speciellt för Internet är det billigt att erbjuda någon annonsplats. Även för länder med hyperinflation eller icke konvertibla valutor är byteshandel allt populärare.

Nästa år beräknar den det icke vinst drivande företaget "Quick Lift Two" att starta en byteshandelsbörs i Nairobi, Kenya, där 38.000 kenyanska bönder över hela landet skall kunna byta varor. Två mindre flygplan kommer att leverera varorna. För grundarna av företaget är detta ett sätt att komma ifrån de ofta korrumpade mellan lederna i dagens handel.

Nu är det bara att titta i byrålådan vad du vill byta bort.

Per-Olof Myrén

Kyle MacDonald är numera ägare till detta hus i Saskatchewan.

I ÅR FÖRVÄNTAS
400.000 FÖRETAG ÖVER HELA
VÄRLDEN BYTA
VAROR OCH
TJÄNSTER TILL
ETT VÄRDE MOT-
SVARANDE
10 MILJARDER
DOLLAR.

HÄLSNINGAR

(Forts. från sidan 12)

☒ Kära Travlarbröder! Har nu varit i Vietnam i drygt en vecka och hunnit med besöka på de två största vattenkraftverken i Vietnam, ett i södra nära Ho Chi Minh City och ett väster om Hanoi (Hoa Binh). I morgon fortsätter jag till Bangkok för några dagars semester innan hemfärd till förhoppningsvis snöfria Sverige, eller Stockholm i alla fall. Bästa travlarhälsningar
Anders Lindeen.

☒ Hjärtligt tack för hälsningen till min 85-årsdag. Tyvärr tar ålder ut sin rätt och mina och min hustrus resor inskränker sig numera till ganska täta

bilturer i Sverige, Danmark och Nordtyskland. Några tropikresor blir det inte längre även om jag ständigt längtar tillbaka till Filippinerna främst för det ljuvliga klimatet. Norr om Medelhavet borde man inte bo. Hjärtliga hälsningar

Lars Birkner

☒ Travellers Club! Till Travellers Club ber jag få framföra mitt hjärtliga tack för det vackra Travlargram som jag fick på min 70-årsdag. Hjärtliga hälsningar.

Christer Sylvén

☒ På vår sommarsemester strosar vi på Svalbard i fleecetröja och täckbyxor i alla sorters väder, snöglopp nära fryspunk-

ten, regn och dimma, eller som nu strålände sol dygnet runt och upp till 9 grader varmt. Tundran blommar rikt och vackert, har sett ett 50-tal arter av blomväxter. Som omväxling far vi mellan fågelfjäll och kalvande glaciärer med lata pälsälar på isflaken. Travlarhälsningar från

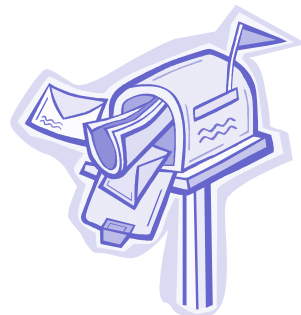
Gunilla och Bertil Nordenstam

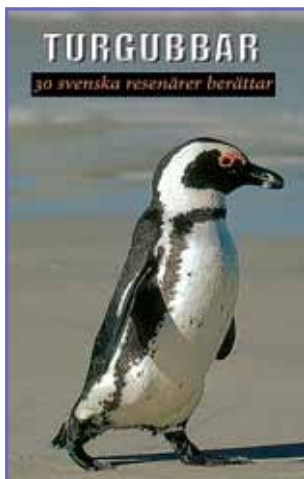
☒ Hjärtligt tack för uppvaktningen i samband med min födelsdag!

Jan Lundqvist.

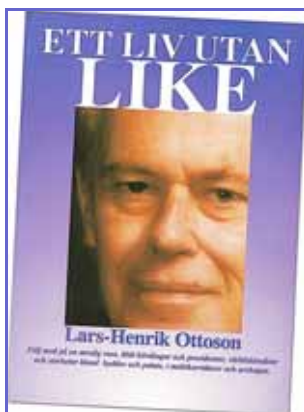
☒ Till Travellers Club riktar jag ett varmt tack för vänlig hägkomst på min 80-årsdag.

Göran Lundberg.

Boken "Turgubbar" sammanställd och redigerad av **Bertil Nordenstam** utkom på Carlsons förlag i januari 2006. Boken på cirka 300 sidor innehåller 30 berättelser av stockholmstravlarare och är rikt illustrerad i färg och svartvitt. Boken kan köpas i bokhandeln för ca 290 kr men Bertil tillhandahåller den för 200 kr inkl. porto. Hör av er till honom dagtid 08-5195 4148 eller kvällstid 08-355 669 eller med e-post: bertil.nordenstam@nrm.se

Travlarbrodern **Lars-Henrik Ottoson** tar med dig på en otroblig resa. Möt hövdingar och presidenter, världskändisar och storerheter bland hyddor och palats, i maktkorridorer och urskogar. Den är tryckt i Sverige men utgiven i USA där den kostar \$20. Travlare kan få den till specialpriset 100 kronor direkt från tryckeriet:
Stenby Offset AB
Att.: Sören Rundgren
Transformatorg. 4
721 37 Västerås
e-post: soren@stenbyoffset.se

NY ADRESS, TELEFON ELLER E-POST

Jan Carlström
jancarlstrom@telia.com

Folke Duhs
Askvägen 11
182 46 Enebyberg

Johan Harmenberg
johan.harmenberg@gunger.nu

Kenneth Hällstrand
kenneth.hallstrand@fortum.com

Mikael Strandberg
Grövelsjön 456
790 91 Idre

Börje Wallberg
Starrängsringen 52
115 50 Stockholm

Meddelande om ny adress, telefon, fax eller e-postadress skall skickas till klubbens skattmästare enligt adress på baksidan.

KOMMANDE FÖDELSEDAGAR

OKTOBER

10 Curt Stjernlöf 80 år
13 Martin Jakobsson 40 år
17 Peter Wik 45år
18 Petter Sandgren 80 år
29 Hans Abrahamsen 90 år
31 Björn Lundberg 60 år

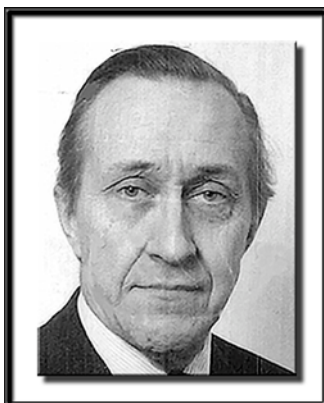
NOVEMBER

02 Christer Zetterberg 65 år
07 Olof H. Erlandsson 80 år
21 Bengt-Göran Kronstam 55 år

DECEMBER

03 Gunnulf Björkman 80 år
06 Anders Biörck 60 år
08 Sven-Harry Karlsson 75 år
09 Carl-Henrik Folstad 50 år
16 Owe Sandin 60 år
17 Kurt Haas 60 år
19 Tom Allerbrand 65 år

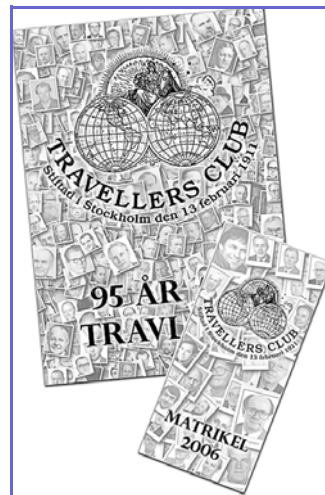
IM MEMORIAM

Professor **Lars Hjerne** invald 1978, avled den 5 augusti 2006. Han reste på alla världsdelar och var Professor i internationell rätt. Expertuppdrag inom Europarådet, Internationella handelskammaren och Commission for International Commercial Practice.

Direktör **Bengt Wijk** invald 1983, avled den 15 juli 2006. Han reste på alla världsdelar. Associated Swedish Steels AB (ASSAB), Stockholm från 1957. Chef ASSAB's försäljningsbolag Indien 1965-1967. Chef ASSAB's försäljningsbolag i Iran 1967-1970. Marknadsdir. ASSAB Stockholm. VD Associated Steels Japan Ltd i Tokyo

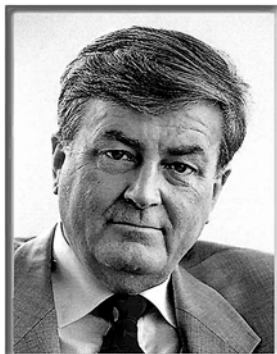
Jubileumsbok och matrikel kan beställas hos klubbens skattmästare enligt adress på baksidan.

1980-82. VD Uddeholm-ASSAB
Wien 1985-1989. VD ASSAB
International AB Stockholm
1989-1995.

Travellers Club beklagar förlusten.

NYA MEDLEMMAR

Landshövding
Mats Hellström

Slottsbacken 4
111 30 STOCKHOLM

☎(08) 209 848

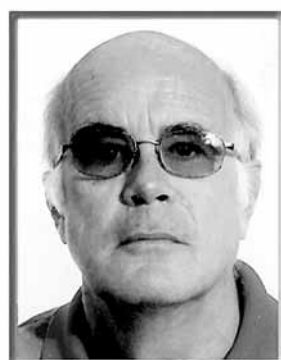
☎(08) 266 3321

✉mats.hellstrom@ab.lst.se

★1942-01-15 🌐Bott i New York c:a 1,5 år sammanlagt i samband med deltagande som delegat vid FN:s generalförsamling mm 1969-81, i Bonn som ambassadör 1996-99 och i Berlin som ambassadör 1999-2001.

☞1965-69 University teacher in Economics. University of Stockholm, 1969-96 Member of the Executive Board of the Swedish Social Democratic Party, 1969-96 Member of Parliament various periods, Member of the Standing Committee on Foreign Affairs, Chairman of the Standing Committee on Finance (1982-83) in Parliament, 1970-75 Chairman of the Royal Commission on Child-Care Services, 1974-76 Special Adviser, Ministry of Labour, 1969-82 Various periods, Member of the Swedish United Nations Delegation, 1983-86 Minister for Foreign Trade in the Swedish Cabinet, 1986-91 Minister for Agriculture, with responsibility for Nordic Cooperation, 1992-94 Vice-Chairman and Leader of the Social Democratic Group in the Parliamentary EU Delegation, 1994-96 Minister for Foreign Trade, European Union Affairs and Nordic Cooperation, 1996-2001 Sweden's Ambassador to Germany from September 1 1996 till December

31 2001, from 2002 County Governor, County of Stockholm, from January 1 2002 Chairman of Sieps, Swedish Institute for European Policy Studies Member of Vetenskapsstaden Foundation. Utgivna skrifter "Välståndsklyftor och standardhöjning" 1967, "Politikerliv" 1998 och "Östersjömat" 2005. ☎2006 #1282 † Jan Mårtenson och Göran Lundberg.

Civilekonom
Åke Rietz

Riddargatan 45
114 57 STOCKHOLM

☎(08) 661 2898

☎(070) 577 6320

✉akerietz@hotmail.com

★1945-01-18 🌐Brasilien och Argentina 1970-71, Mexico 1971-74 samt 2005, USA 1985-86 samt 2001-05, Japan 1989, Egypten 1990, kryssning i Alaska 2004, Botswana och Sydafrika 1996, Indien och Nepal 1997, Malaysia 1998 och 1999, Kina 1999 samt 2002-03, Galapagos och Peru 2002, Colombia, Ecuador, Costa Rica och Nicaragua 2003-05. ☞Ekonomichefs befattningar inom Ericssonkoncernen (1970-75), ekonomidirektör för Duni (1977-88), ekonomidirektör och vvd i SCA (1988-2005). Utomlandsplaceringar i Mexico och USA i sammanlagt 10 år. Intressen: frimärken, litteratur, vin, golf och jakt. ☎2006 #1283 † Göran Lundberg och Arne O. Olsson.

Fil. Dr.
Lars Ramsköld

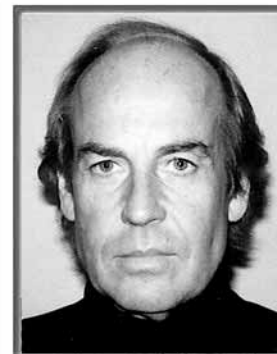
Östermalmsgatan 7
114 24 STOCKHOLM

☎(08) 640 4056

☎(070) 878 8080

✉lars.ramskold@telia.com

★1940-04-11 🌐Besökt 55 länder på 5 kontinenter. Bhutan, Sikkim 1978-79. Japan, Kina 1980. Jordan runt 1983, 1986, 1996-97. Gambia, Senegal 1994, 1996. Borneo 2001. Peru 2004-05. Små Sundaöarna 2005-06. Så ofta som möjligt till Indien, Egypten, Bali, Turkiet. Bott i Australien som forskare i 6 månader 1986. Arbetat i Kina som forskare periodvis 1993-1996. Gästforskare i USA, Canada. ☞Forskare. Paleontolog (Docent Uppsala Univ.), 50 publikationer varav flera i Science och Nature. Privattandläkare (endodontist). 5 publikationer. Intressen Kultur, historia, arkeologi, geologi, evolution, skrift, Bollywood, musik, numismatik, guldsmede. ☎2006 #1284 † Åke Myrlöv och Arne O. Olsson Klum.

Herr
Claes Nordwall

Frejavägen 4
182 64 DJURSHOLM

☎(08) 753 0159

☎(08) 753 0512

☎(070) 952 8874

✉claes.nordwall@telia.com

★1942-07-24 🌐1973-75 stationerad i Paris för IBM's räkning, 1991-94 Europachef Data General Paris, 1994-95 Europachef Data General London, 1995-2000 Regionchef Europé, Middle East and Africa NCR, London. Övrigt: Jakt i Sydafrika, Argentina och Uruguay. Resor: Sydamerika Bonaire (Venezuela), Galapagos (Ecuador) och Machupicchu (Peru). ☞Databranschen: IBM produktion och försäljning 1968-78, Div. chef Datasab Ericsson Information System 1978-88, vVD Nokia Data 1988-91, Europachef Data General Paris/London 1991-95, Regionchef EMEA NCR i London. Intressen: resor, skidor, båtliv, jakt och litteratur. ☎2006 #1285 † Erik Reveman och Peter Strömngren.

Blanketten för ansökan om medlemskap finns att hämta på klubbens hemsida, under fliken "Kontakt". Den skall sedan skickas tillsammans med ett nytaget foto till invals nämndens ordförande Civ. ek. Göran Lundberg, Karlaplan 28, 114 31 Stockholm.

TRAVELLERS CLUB I STOCKHOLM

c/o P-O Myrén
Björnbacken 4
SE-133 36 Saltsjöbaden

Telefon: 08-717 68 05
Fax: 08-717 95 55

E-post: travlarnytt@travellersclub.se
www.travellersclub.se

För att vi skall lyckas med att göra ett bättre och intressantare TravlarNytt är vi beroende av hjälp från våra medlemmar som ständigt åker runt jorden. Vi vill gärna att ni skickar in lite längre hälsningar med upplevelser, kuriosa, fakta och annat som ni tror kan intressera läsarna. Skicka gärna med färgbilder.

KALENDARIUM

OKTOBER

3

TISDAG
2006

ORDINARIE OKTOBERMÖTE

Plats Sällskapet, Arsenalsgatan 7
Föredrag: Axel Odelberg - "Så fanns jag Hertig Larson"
Klädsel: Smoking eller mörk kostym

NOVEMBER

7

TISDAG
2006

ORDINARIE NOVEMBERMÖTE

Plats **OBS!** Läkarsällskapet, Klara Östra Kyrkogata 10
Föredrag: Anders Backlund & Eric Danell - "Stjärnhovstryffeln"
Klädsel: Smoking eller mörk kostym

DECEMBER

5

TISDAG
2006

ORDINARIE DECEMBERMÖTE

Plats Sällskapet, Arsenalsgatan 7
Föredrag: {meddelas senare}
Klädsel: Smoking eller mörk kostym

OSA senast fredagen i veckan innan sammankomsten

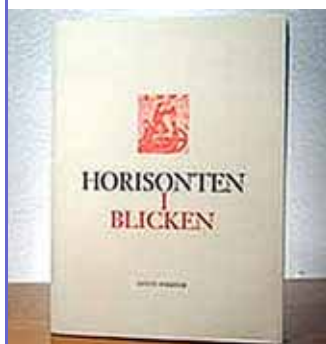
E-post jag.kommer@travellersclub.se eller clindberger@hotmail.com
Web www.travellersclub.se
 Claes Lindberger, Flyghamnsvägen 28, SE-183 64 Täby
 (08) 5603 5451 eller (070) 953 5950

BESÖK VÅR HEMSIDA WWW.TRAVELLERSCLUB.SE

BUTIKEN

Klubbmälen (50 kr) och boken om klubbens historia (395 kr) finns att köpa hos klubbens sekreterare Anders Lindeen. Han brukar ha dem med sig till våra klubbmöten, men kan även kontaktas på (070) 671 6758 eller anders.lindeen@telia.com

FÖR BRÅTTOM?

PRODUKTUPPLYSNING...

HAZARDOUS MATERIALS DATA SHEET	
ELEMENT:	Woman
SYMBOL:	
DISCOVERER:	Adam
ATOMIC MASS:	Accepted as 55kg, but known to vary from 45kg to 225kg
PHYSICAL PROPERTIES	
1. Body surface normally covered with film of powder and paint	
2. Boils at absolutely nothing – freezes for no apparent reason	
3. Found in various grades ranging from virgin material to common ore	
CHEMICAL PROPERTIES	
1. Reacts well to gold, platinum and all precious stones	
2. Explodes spontaneously without reason or warning	
3. The most powerful money reducing agent known to man	
COMMON USE	
1. Highly ornamental, especially in sports cars	
2. Can greatly aid relaxation	
3. Can be a very effective cleaning agent	
HAZARDS	
1. Turns green when placed alongside a superior specimen	
2. Possession of more than one is possible but specimens must never make eye contact	

NÄSTA NUMMER KOMMER
I DECEMBER 2006